

Raport

Inwestycje w zakłady wytwarzające biogaz i przetwarzające biomasę

w latach 2010-2012

Młody rynek z bardzo dużym potencjałem

Polski rynek biogazu jeszcze raczkuje, ale przygotowuje się do szybkiego wzrostu. Obecnie w Polsce istnieje pięć rolniczych biogazowni o łącznej mocy elektrycznej blisko 6MW. Inaczej wygląda sytuacja urządzeń przy oczyszczalniach ścieków i wysypiskach śmieci – tutaj działa ich 151 i produkują rocznie 271.500 MWh energii.

Cena energii wynosi aktualnie niespełna 11 eurocentów za jedną zużytą kilowatogodzinę. Na tą wartość składa się średnia cena prądu z roku ubiegłego oraz zielone certyfikaty sprzedane na giełdzie.

Ustawa Prawo energetyczne z roku 1997, która w najaktualniejszej wersji zawiera również uprzywilejowany dostęp do sieci dla energii ze źródeł odnawialnych, jest aktualnie zmieniana, a spodziewana z początkiem przyszłego roku nowelizacja ma wprowadzić radykalną poprawę sytuacji i ułatwienia szczególnie dla biogazu. W związku z tym Ministerstwo Rolnictwa oraz Ministerstwo Gospodarki wypracowały szeroko zakrojone programy, w ramach których ma powstać m.in. 2000 biogazowni do roku 2020. Tak więc niemal w każdej gminie ma obowiązkowo funkcjonować biogazownia. Mają również zostać stworzone ustawowe podstawy wytwarzania gazu i tłoczenia

go do sieci gazowniczej, co ma poprawić niezależność energetyczną kraju. Ponadto trwają poważne dyskusje, czy obowiązującego modelu kwotowego wynagradzania na podstawie certyfikatów nie zamienić na wariant stałych cen wzorowany na niemieckiej ustawie o energii odnawialnej (EEG).

Bardzo dużym bodźcem dla inwestycji są dostępne aktualnie dopłaty bezpośrednie do inwestycji w projekty związane z energią odnawialną w ramach Europejskich Funduszy Strukturalnych 2007-2013. Dzięki nim możliwe jest otrzymanie do 70% sumy inwestycji w formie bezzwrotnych dotacji, a w ramach specjalnego programu Partnerstwa Publiczno-Prywatnego nawet o wiele wyższych kwot. Poza tym można liczyć na wsparcie z programów narodowych, specjalnych instytucji jak Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska oraz ulgi podatkowe w specjalnych strefach ekonomicznych.

Szacuje się, że potencjał dla rolniczych biogazowni i urządzeń przetwarzania odpadów organicznych w Polsce wynosi około 90% potencjału w Niemczech. Powierzchnia użytków rolnych wynosi 10,7 mln hektarów, czyli jest niewiele mniejsza niż w Niemczech (11,9 mln hektarów).

Dla międzynarodowych inwestorów, producentów urządzeń, przedsiębiorstw doradczych i usługowych polski rynek biogazu stanie się z pewnością w najbliższych latach jednym z najważniejszych rynków zagranicznych, a zważywszy na geograficzną bliskość Niemiec oraz intensywne bilateralne stosunki handlowe, dla niemieckich firm będzie łatwiej dostępny niż inne rynki docelowe.

Aktywne towarzyszenie temu rozwojowi oraz transfer doświadczeń i know-how m.in. również z Niemiec jest jednym z wielu celów Polskiego Stowarzyszenia Biogazu PBA, które zostało powołane do życia w 2007 roku. Stowarzyszenie ma siedzibę na Pomorzu, w północnej Polsce, gdzie powstały też pierwsze typowe rolnicze biogazownie w kraju. Działalność stowarzyszenia to m.in. doradztwo, lobbing, uczestnictwo w programach międzynarodowych, tworzenie norm i jednolitych wytycznych, współtworzenie projektów ustaw jak również założenie centrum szkoleniowego i kompetencyjnego, włącznie z pokazową biogazownią, na której mają być prowadzone praktyczne szkolenia i demonstrowane różne koncepcje wykorzystania ciepła oraz uprawy i wykorzystania roślin energetycznych.

www.pba.org.pl

Pierre Haider

Koordynator projektów międzynarodowych

Czy polityczne plany rządu staną się rzeczywistością?

Zaledwie dziesięć procent gmin w Polsce myśli poważnie o inwestycjach w zakłady wytwarzające biogaz lub elektrociepłownię bądź elektrownie wykorzystujące biomasę. Jest to wyraźnie sprzeczne z głoszonymi od dłuższego czasu politycznymi planami rządu. Podobnie stosunkowo niewielu inwestorów jest zainteresowanych inwestycjami w zakłady wytwarzające biogaz lub elektrociepłownię bądź elektrownie wykorzystujące biomasę. W porównaniu do inwestujących w energię wiatrową – patrz raport z lipca 2009 – zwraca uwagę fakt, że jako główną przeszkodę wymienia się przedłużające się procedury związane z wykorzystaniem środków finansowych z dotacji. Zakłady wytwarzające biogaz lub elektrociepłownię bądź elektrownie wykorzystujące biomasę są opłacalne wyłącznie dzięki środkom europejskim, a nie w oparciu o kształtowanie cen – i to stanowi główną przeszkodę w rozwoju rynku. Wprowadzenie dodatkowych żółtych certyfikatów dla łącznej produkcji energii elektrycznej i ciepłej nie poprawia sytuacji w znaczący sposób. Średni poziom cen od 13 do 14 eurocentów za kWh dla elektrociepłowni – ceny dla zielonych i żółtych certyfikatów – leży znacznie poniżej poziomu cen w Republice Czeskiej, gdzie wynoszą one od 21 do 25 eurocentów za kWh za energię elektryczną z biogazowni i od 13,5 do 28 eurocentów za kWh dla elektrociepłowni bądź elektrowni wykorzystujących biomasę. Ponadto w Republice Czeskiej certyfikaty mają stałe ceny – tzw. Green Premium, podczas gdy ceny certyfikatów sprzedawanych na giełdzie energetycznej zmieniają się teoretycznie w zależności od popytu i podaży, co w praktyce z braku wystarczającej ilości certyfikatów nie prowadzi do kształtowania się cen rynkowych, a jedynie zwiększa ryzyko przy finansowaniu inwestycji przez bank komercyjny. Dopóki w Polsce ceny energii dla zakładów wytwarzających biogaz lub elektrociepłownię bądź elektrowni wykorzystujących biomasę nie będą ustalone odpowiednio do kosztów produkcji i w sposób prosty, istnieje obawa, że polityczne plany rządu pozostaną tylko planami.

Dr. Christian Schnell

Partner | BSJP in alliance with Taylor Wessing

Inwestycje gmin

Nota metodologiczna

Cel badania:

■ Celem niniejszego badania było uzyskanie wiedzy na temat zasięgu oraz rodzaju inwestycji w energię ze źródeł odnawialnych (w zakłady wytwarzające biogaz oraz elektrociepłownie bądź elektrownie wytwarzające biomasę), planowanych w Polsce w latach 2010-2013. A także, określenie rodzaju i zakresu trudności związanych z rozpoczęciem lub prowadzeniem tego rodzaju przedsięwzięć.

Próba:

■ Badanie przeprowadzone zostało na próbie 200 gmin z terenu całej Polski. Próba została dobrana proporcjonalnie, w podziale na 16 województw oraz na trzy typy gmin: miejskie, miejsko-wiejskie i wiejskie, zgodnie z rzeczywistym udziałem tych jednostek w podziale administracyjnym Polski.

■ Wywiady w gminach przeprowadzone zostały w urzędach gmin, z osobami odpowiedzialnymi za podejmowanie decyzji inwestycyjnych (Burmistrzem, Specjalistą z Wydziału ds. Inwestycji).

Metoda:

■ Badanie przeprowadzone zostało metodą wywiadów telefonicznych (CATI), z osobami odpowiedzialnymi w gminie za podejmowanie decyzji inwestycyjnych.

Wnioski

■ W większości gmin w Polsce (82%) nie została jeszcze podjęta decyzja dotycząca rozpoczęcia inwestycji w energię ze źródeł odnawialnych, planowanych w latach 2010-2012.

■ Gminy planujące realizację inwestycji w zakłady wytwarzające biogaz lub elektrociepłownie bądź elektrownie wykorzystujące biomasę - w ciągu najbliższych trzech lat - stanowią 12%.

■ Gminy, które podjęły decyzję o nie realizowaniu w/w inwestycji stanowią 6% spośród ogółu wszystkich gmin.

■ Plany dotyczące inwestowania w energię ze źródeł odnawialnych dwukrotnie częściej zostały już podjęte w gminach miejskich oraz miejsko-wiejskich (18%) niż w gminach wiejskich (9%).

■ Plany inwestycyjne częściej niż przeciętnie poczynione zostały w gminach zlokalizowanych w trzech makroregionach: północnowschodnim (19% gmin), pomorskim oraz wschodnim – po 17% gmin.

■ Gminy posiadające plany inwestycyjne w zdecydowanej większości zamierzają inwestować w jeden rodzaj zakładów: 7% spośród wszystkich gmin zamierza inwestować w elektrociepłownie lub elektrownie wykorzystujące biomasę a 6% - w zakłady wytwarzające biogaz.

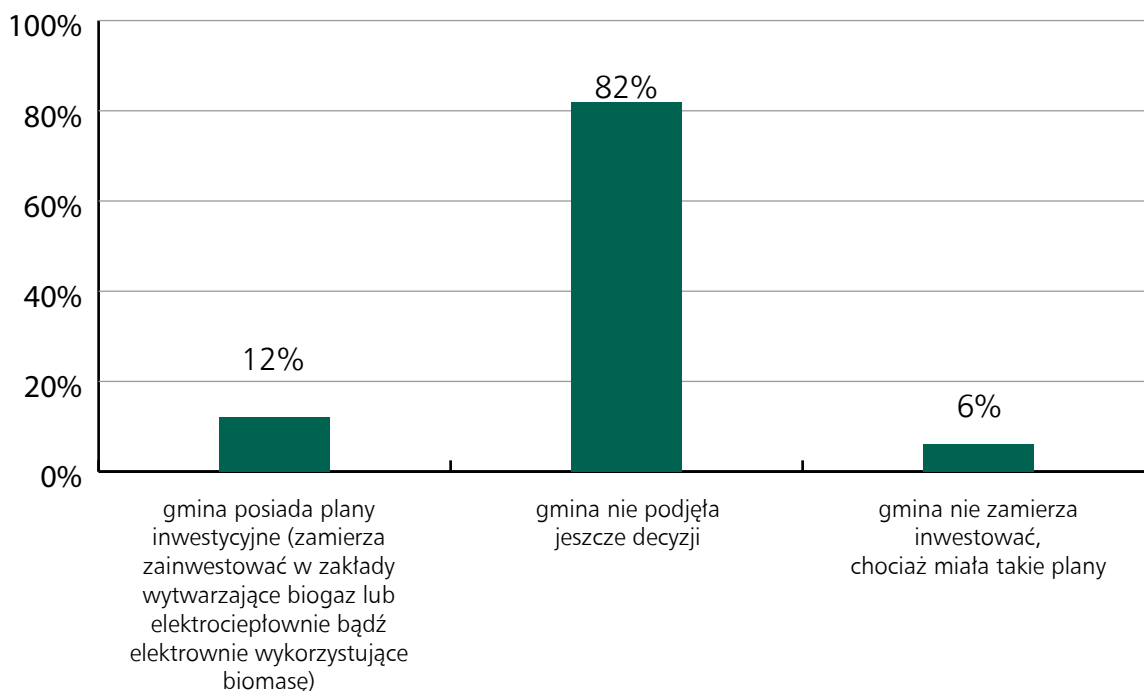
■ Gminy nieco częściej zamierzają inwestować w przyłączenie zakładu wykorzystującego biomasę lub biogaz do sieci niż w przygotowanie własnego projektu i budowę zakładu lub elektrociepłowni.

■ Największy udział w finansowaniu inwestycji związanej z energią ze źródeł odnawialnych będą miały środki unijne i krajowe bezzwrotne (74%), a najmniejszy - kredyt (10%).

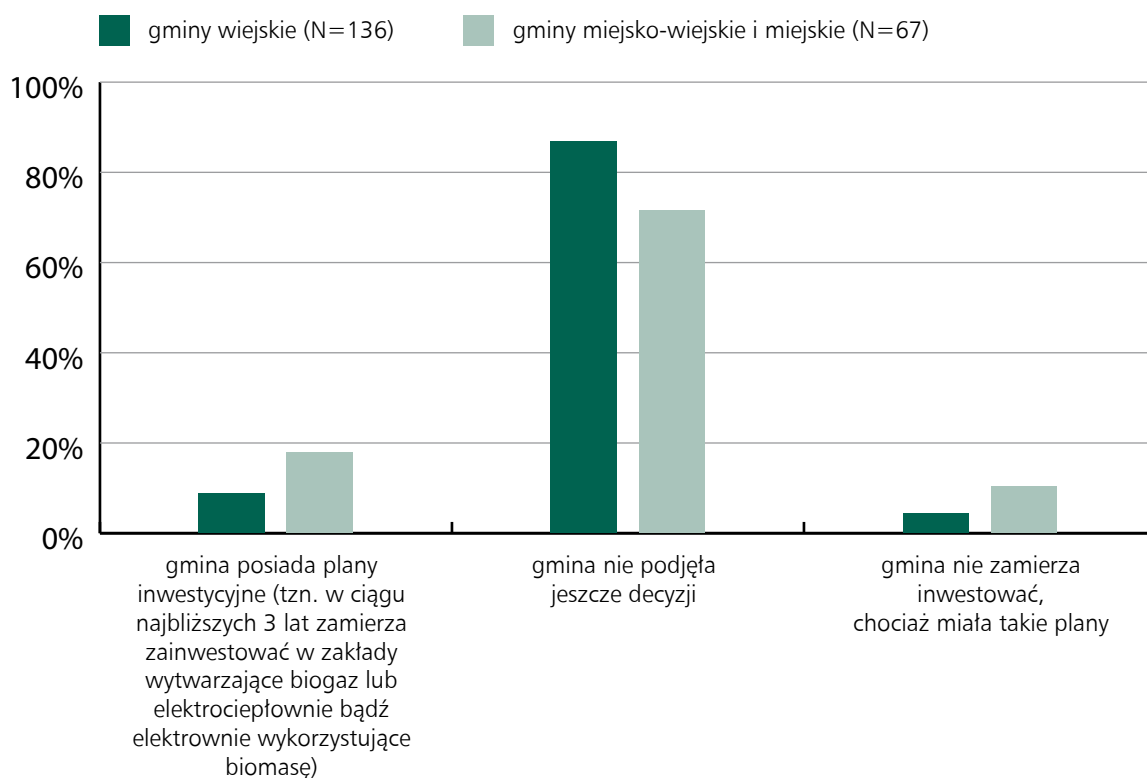
■ Gminy zamierzające inwestować w energię ze źródeł odnawialnych najczęściej narzekają na trudności związane z nieprzewidywalną ceną sprzedaży energii (ten element jako trudny określa blisko 43% gmin planujących inwestycje), a także na problemy związane z finansowaniem przez fundusze unijne i krajowe (41%) oraz uchwaleniem planu zagospodarowania przestrzennego (40%).

Planowane inwestycje

Posiadanie planów inwestycyjnych przez gminy w ciągu najbliższych trzech lat (2010-2012)
podstawa: wszystkie badane gminy; N=203

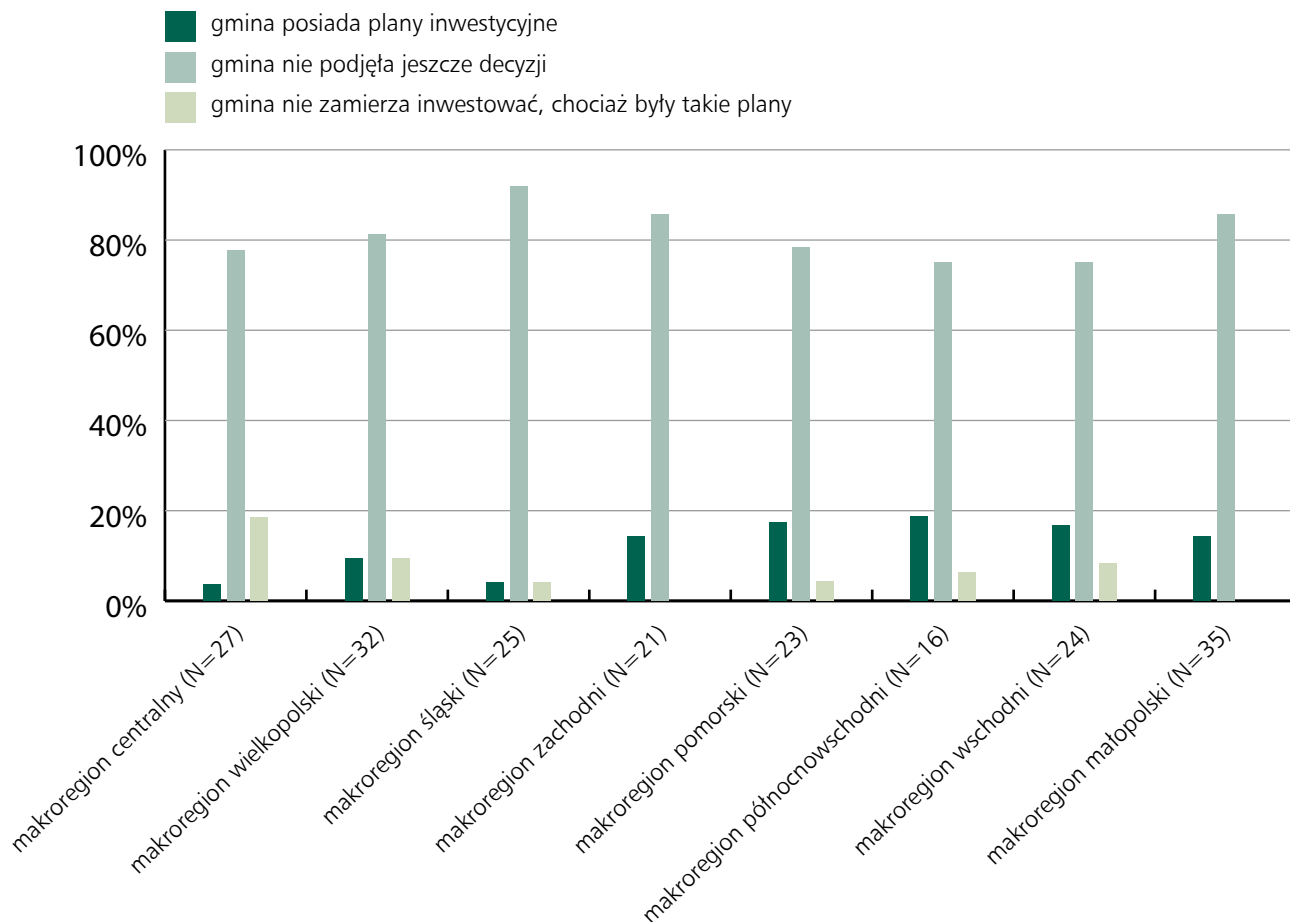

Posiadanie planów inwestycyjnych przez gminy w ciągu najbliższych trzech lat (2010-2012)
podstawa: gminy wiejskie vs gminy miejsko-wiejskie i miejskie

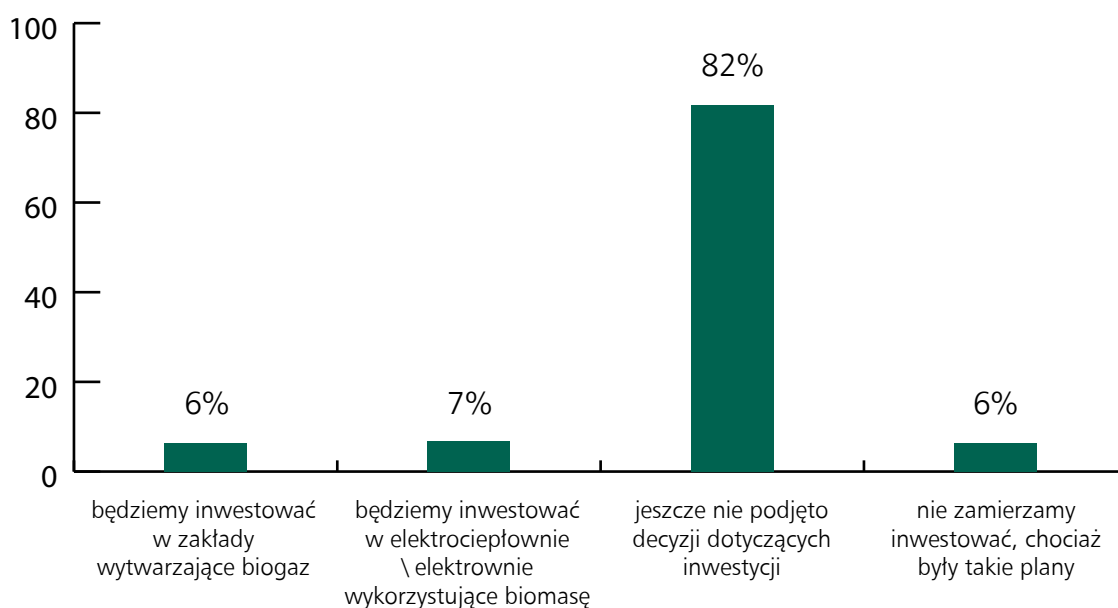

Planowane inwestycje - cd.

Posiadanie planów inwestycyjnych przez gminy w ciągu najbliższych trzech lat (2010-2012)
podstawa: gminy zlokalizowane w poszczególnych makroregionach GUS

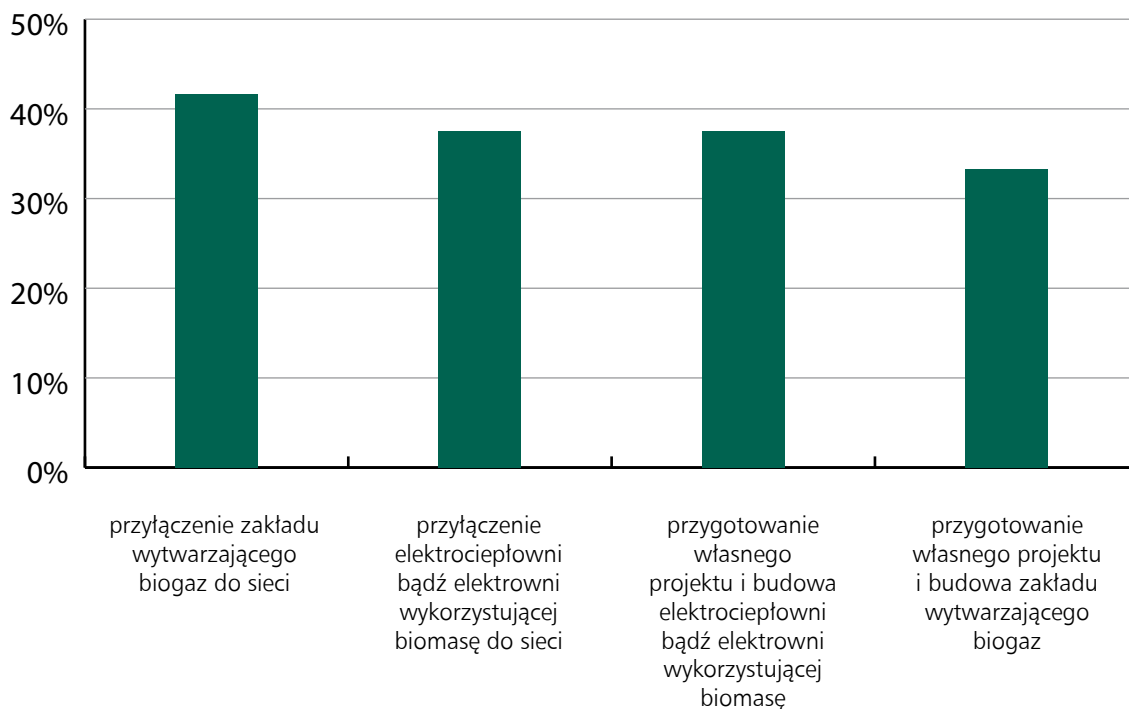
Rodzaj inwestycji planowanych w ciągu najbliższych trzech lat (2010-2012)
podstawa: wszystkie badane gminy; N=203

Planowane inwestycje - cd.

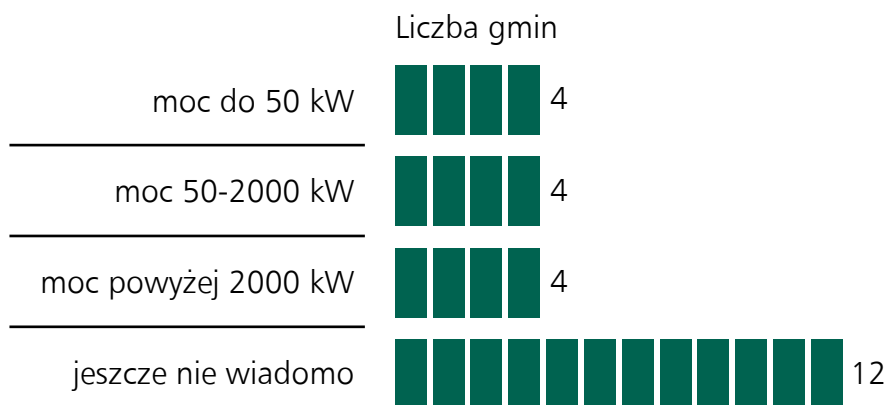
Charakter planowanych inwestycji: w zakłady wytwarzające biogaz lub elektrociepłownie bądź elektrownie wykorzystujące biomasę

podstawa: gminy posiadające plany inwestycyjne; N=24

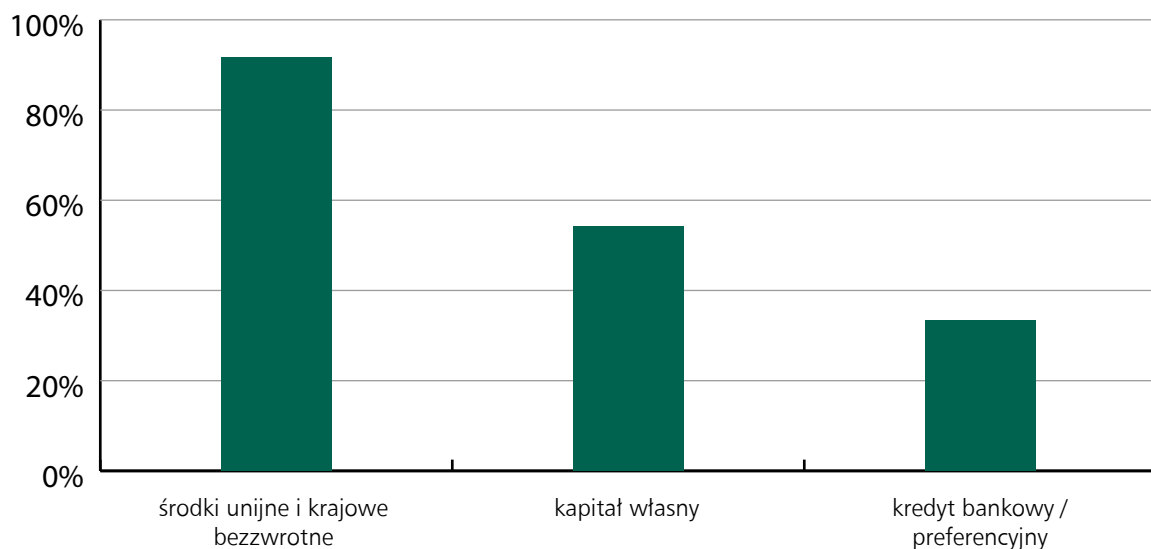
Moc planowanych inwestycji

podstawa: gminy posiadające plany inwestycyjne; N=24

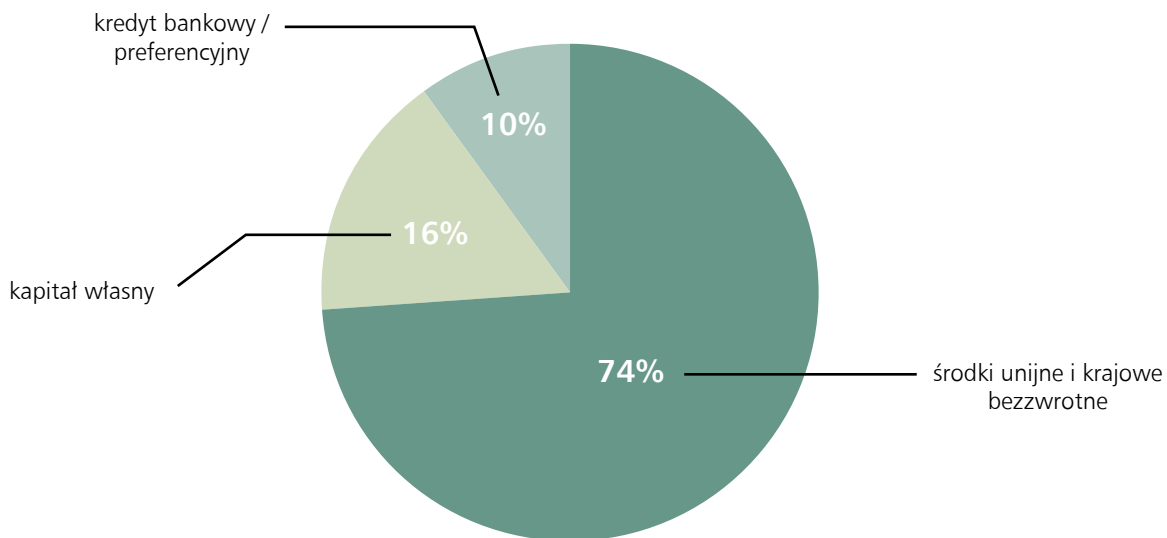

Źródła finansowania inwestycji

Źródła finansowania inwestycji, z jakich gmina zamierza skorzystać
podstawa: gminy posiadające plany inwestycyjne; N=24

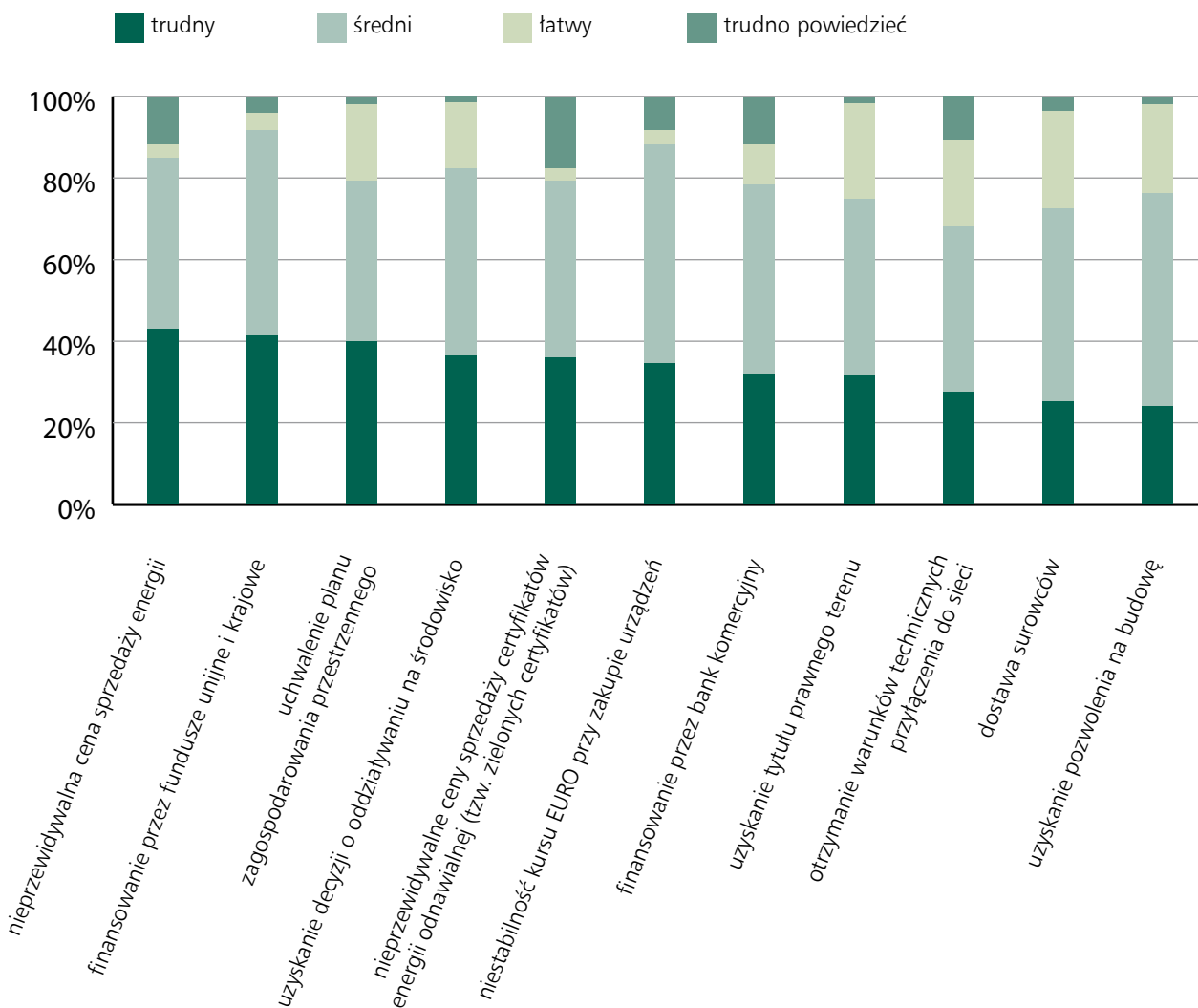

Udział poszczególnych źródeł w finansowaniu inwestycji – średnie wartości procentowe
podstawa: gminy posiadające plany inwestycyjne; N=24

Trudności dotyczące inwestycji

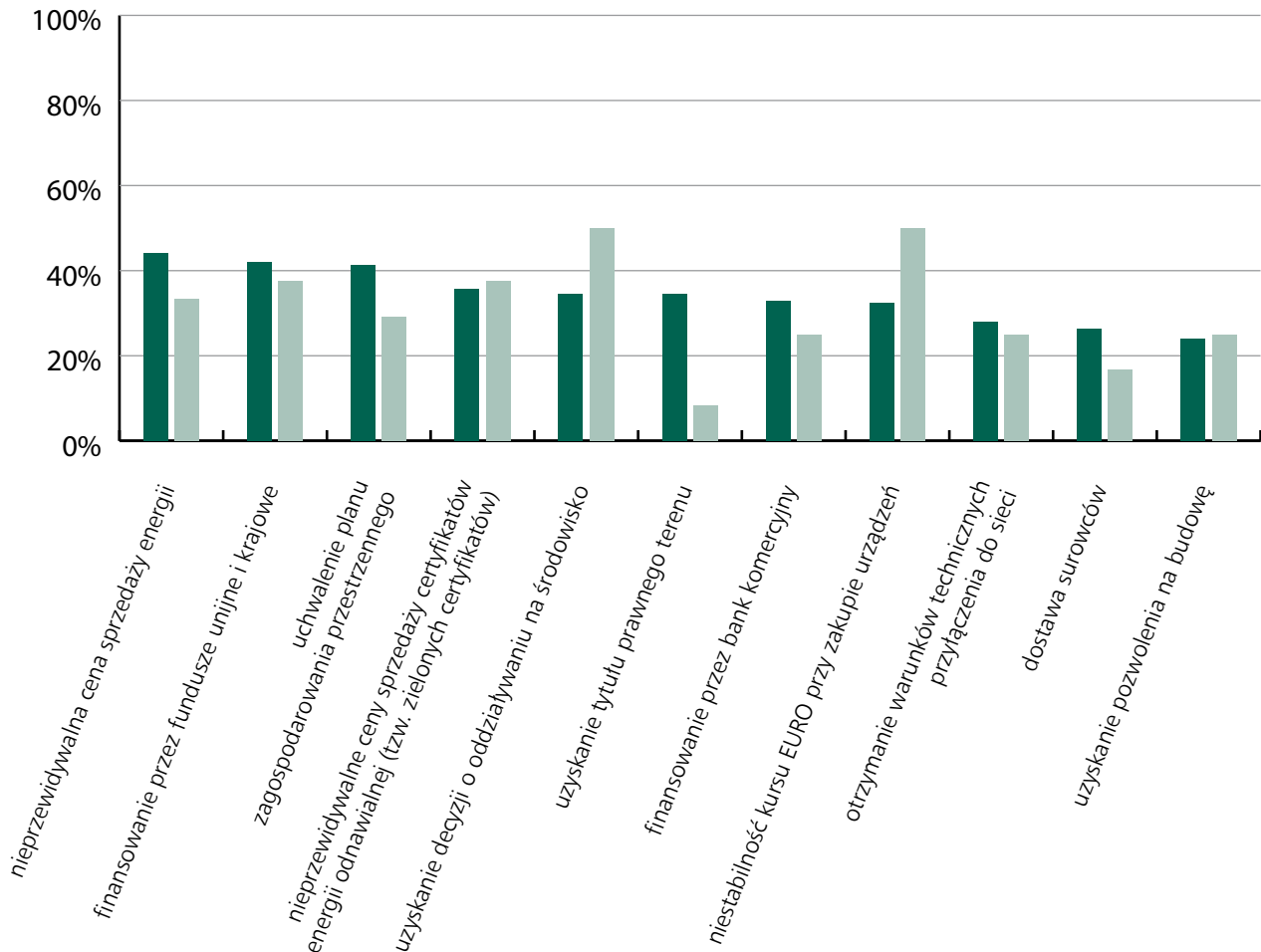
Stopień trudności dotyczących różnych kwestii związanych z inwestowaniem w zakłady wytwarzające biogaz oraz elektrociepłownie / elektrownie wykorzystujące biomasę
podstawa: wszystkie badane gminy; N=203

Trudności dotyczące inwestycji - cd.

Problemy związane z inwestowaniem w zakłady wytwarzające biogaz oraz elektrociepłownie / elektrownie wykorzystujące biomasę **uznawane za trudne**

- gminy, które nie podjęły jeszcze decyzji lub nie będą inwestować w biogaz lub biomasę w ciągu 3 lat (N=179)
- gminy zamierzające inwestować w biogaz lub biomasę w ciągu 3 lat (N=24)

Inwestycje firm prywatnych

Nota metodologiczna

Cel badania:

■ Celem niniejszego badania było uzyskanie wiedzy na temat zasięgu oraz rodzaju inwestycji w energię ze źródeł odnawialnych (w zakłady wytwarzające biogaz oraz elektrociepłownie bądź elektrownie wykorzystujące biomasę), planowanych przez inwestorów oraz producentów prywatnych w Polsce, w latach 2010-2012. A także, określenie rodzaju i zakresu trudności związanych z rozpoczęciem lub prowadzeniem tego rodzaju przedsięwzięć.

Próba:

■ Badanie przeprowadzone zostało na próbie 24 firm należących do takich kategorii jak: inwestorzy w biogazownie, inwestorzy w elektrociepłownie bądź elektrownie wykorzystujące biomasę, producenci urządzeń dla biogazowni, producenci urządzeń dla elektrociepłowni / elektrowni wykorzystujących biomasę. Badanie zrealizowane zostało na maksymalnie osiągalnej próbie firm z tej branży. W celu zmaksymalizowania liczby firm biorących udział w badaniu podjęte zostały wszelkie możliwe techniki rekrutacyjne. Uzyskana próba jest wyczerpująca w zastanych warunkach.

Metoda:

■ Badanie przeprowadzone zostało metodą wywiadów telefonicznych (CATI), z osobami odpowiedzialnymi w firmach za podejmowanie decyzji inwestycyjnych.

Wnioski

■ Nieco więcej niż połowa firm, które wzięły udział w badaniu zamierza, w perspektywie najbliższych trzech lat (2010-2012), zainwestować w zakłady wytwarzające biogaz i/lub elektrociepłownie bądź elektrownie wykorzystujące biomasę.

■ Wśród badanych firm było dwukrotnie więcej takich, które deklarowały zamiar inwestowania w zakłady wytwarzające biogaz niż w zakłady wykorzystujące biomasę. Niektóre firmy posiadały plany związane z inwestowaniem w oba te materiały.

■ W ramach planowanych inwestycji firmy najczęściej zamierzają podejmować działania związane z przygotowaniem własnego projektu i budową zakładu wytwarzającego biogaz lub biomasę.

■ Materiały, które najczęściej będą wykorzystywane przez producentów urządzeń dla biogazowni to odpady organiczne gospodarstw rolnych, produkty roślinne oraz odpady organiczne z przemysłu. Natomiast energia wytworzona z tych źródeł najczęściej będzie wykorzystywana w sieciach elektrycznych i grzewczych. Materiał, który najczęściej będzie wykorzystywany przez producentów urządzeń dla elektrociepłowni to słoma i zboża.

■ Inwestorzy najczęściej zamierzają inwestować w takich województwach, jak: zachodniopomorskie, wielkopolskie, dolnośląskie oraz lubuskie.

■ Najmniejsze zainteresowanie inwestorów dotyczy województw: małopolskiego, śląskiego, opolskiego i łódzkiego.

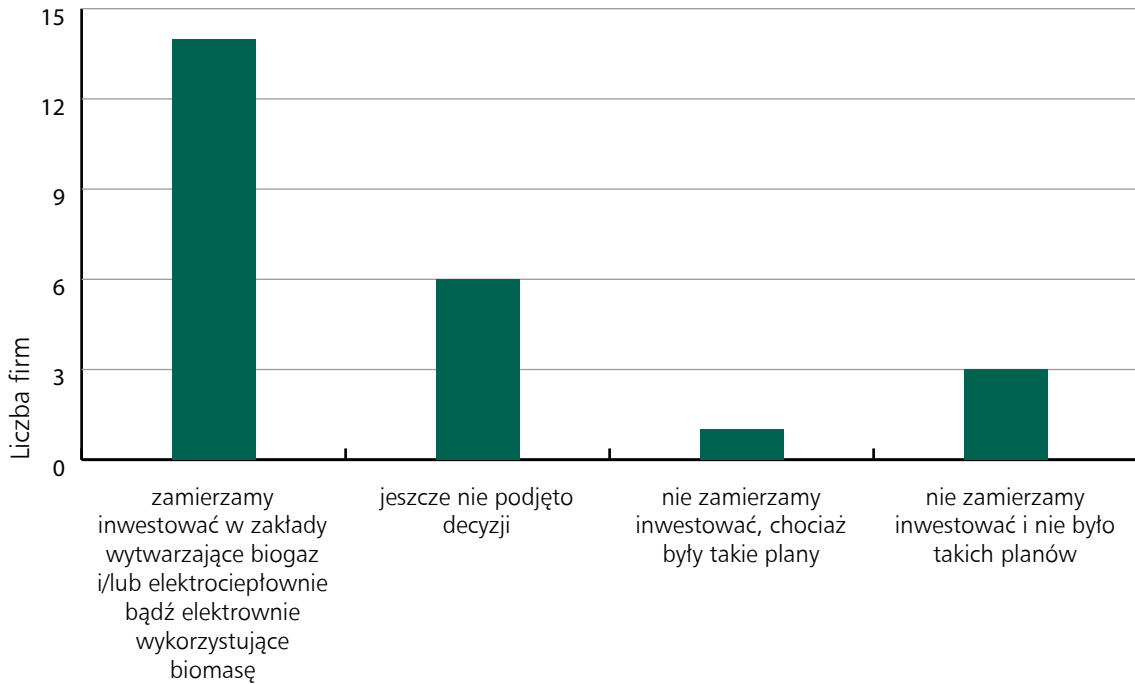
■ Największy udział w finansowaniu inwestycji związanej z energią ze źródeł odnawialnych będą miały środki unijne i krajowe bezzwrotne, w drugiej kolejności – kredyt bankowy.

■ Firmy zamierzające inwestować w energię ze źródeł odnawialnych najczęściej narzekały na trudności związane z finansowaniem przez fundusze unijne i krajowe, uchwaleniem planu zagospodarowania przestrzennego oraz uzyskaniem decyzji o oddziaływaniu na środowisko.

Planowane inwestycje

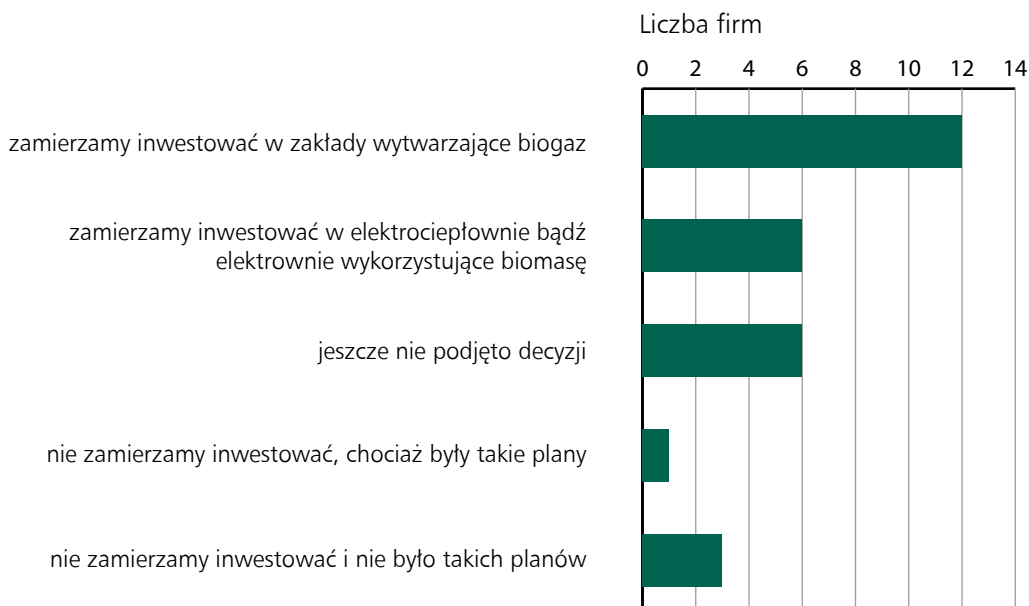
Posiadanie planów inwestycyjnych przez inwestorów prywatnych i producentów w ciągu najbliższych trzech lat (2010-2012)

podstawa: wszyscy badani inwestorzy prywatni i producenci; N=24

Rodzaj inwestycji planowanych w ciągu najbliższych trzech lat (2010-2012)

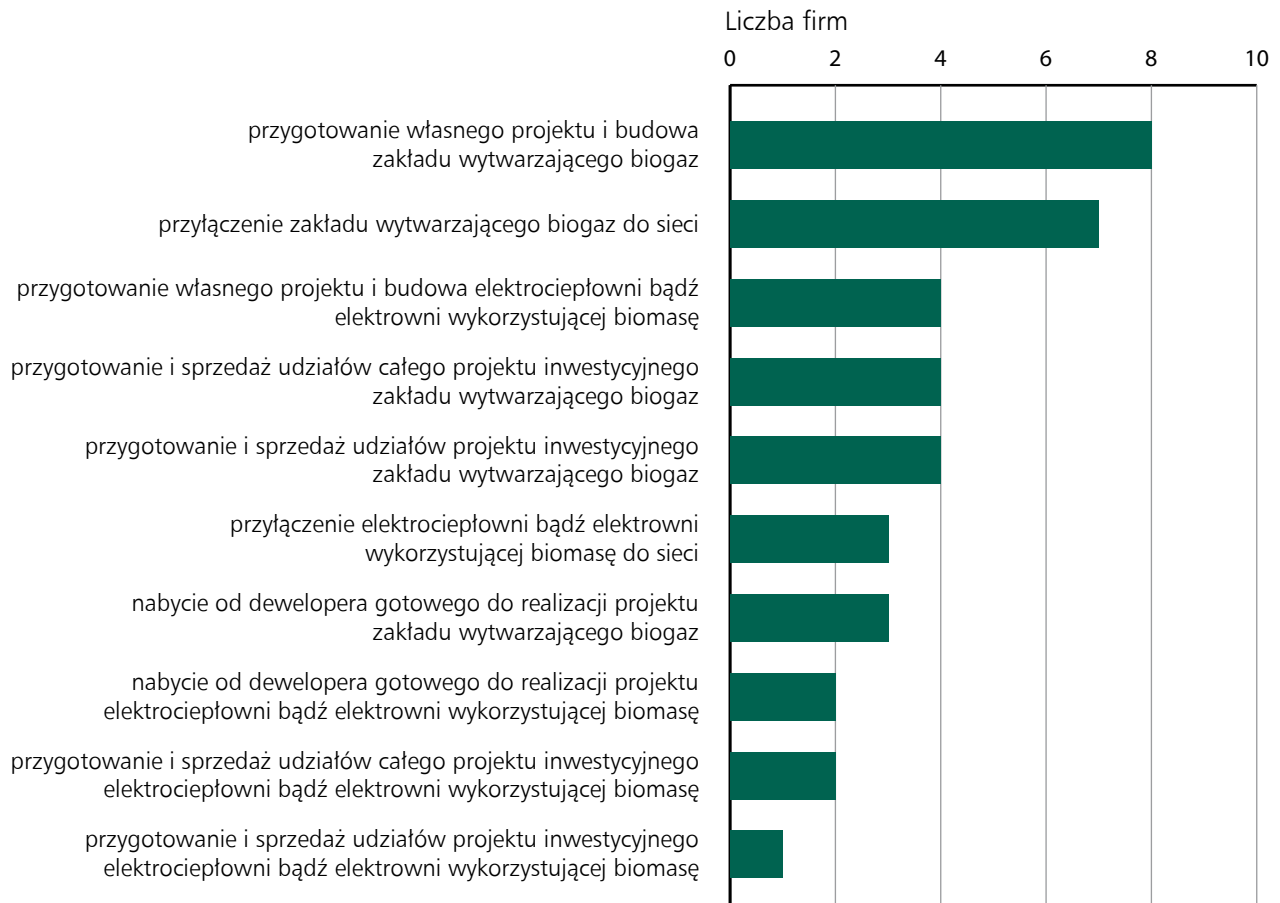
podstawa: wszyscy badani inwestorzy prywatni i producenci; N=24

Planowane inwestycje

Charakter planowanych inwestycji w zakłady wytwarzające biogaz lub elektrociepłownie bądź elektrownie wykorzystujące biomasę

podstawa: firmy posiadający plany inwestycyjne; N=14

Zbigniew Szymandera
Członek Zarządu Spółki
Aufwind Schmack

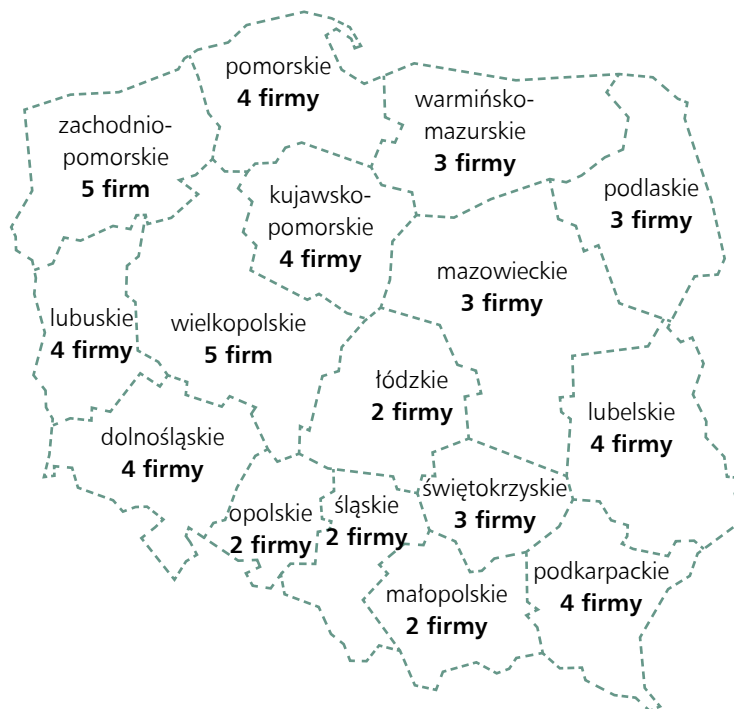
Oddaliśmy niedawno do użytku biogazownię rolniczą o mocy 2,1 MW w Liszkowie.

Zamknięcie inwestycji od strony skompletowania niezbędnej dokumentacji administracyjnej oraz projektowej trwało od roku 2005 i zostało zakończone uzyskaniem w lipcu roku 2007 prawomocnego pozwolenia na budowę elektrowni biogazowej. Budowa trwała dwa lata. Proces inwestycyjny nie dobiegł jeszcze końca, można na obecną chwilę jednak powiedzieć, że całkowity koszt zamknie się w około 27 mln PLN. Pragnę podkreślić, iż jest to druga największa biogazownia w Polsce po biogazowi Firmy Poldanor o mocy również

2.1 MW. Nasza instalacja będzie produkowała około 16.000 MWh energii elektrycznej rocznie przy założeniu pewnej rezerwy na przerwy serwisowe oraz około 17.000 MWh energii cieplnej. Poza wywarem z gorzelnii w Liszkowie stosowane są rozmaite odpady pochodzenia roślinnego. Wywar jest stosunkowo korzystnym materiałem wsadowym – charakteryzuje go relatywnie wysoki uzysk biogazu w przeliczeniu na masę suchą, a dodatkowo pełni funkcję składnika, który rozcieńcza mieszaninę biomasy odpadów do odpowiedniej konsystencji. Koszt transportu jest zawsze niebagatelną pozycją w całościowym kosztorysie funkcjonowania biogazowni i decydującą

Planowane inwestycje - cd.

Województwa w jakich firmy zamierzają inwestować w zakłady wytwarzające biogaz
podstawa: firmy, które zamierzają inwestować w biogaz; N=12

w przypadku doboru substratów. Generalnie, poza wyjątkowymi przypadkami substratów o wysokiej zawartości masy suchej i bardzo dobrych wynikach produkcji biogazu, nie jest opłacalne transportowanie biomasy na odległości powyżej 40 – 50 km.

Proces budowlany praktycznie przebiegał bez większych zakłóceń, współpraca dostawcy technologii z polskimi firmami była prawie wzorowa. Na etapie rozpoczęcia procesów administracyjnych Elektrowni Biogazowej Liszkowo temat energetyki biogazowej był w Polsce bardzo mało znany. Na przestrzeni zwłaszcza ostatnich dwóch lat nastąpił gwałtowny wzrost popularności, a co za tym idzie, także wzrost wiedzy w zakresie energetyki odnawialnej, w tym biogazowej. Wspomniana bariera braku znajomości zagadnień związanych z elektrownią biogazową ma więc coraz mniejsze znaczenie,

jednak stanowiła na początku poważną przeszkodę. Ma to swoje echo m.in. w postaci ostrożnej po dziś dzień postawy banków do finansowania takich inwestycji, które wciąż uznają za przedsięwzięcia wysokiego ryzyka. Pomimo istnienia w Polsce systemów wsparcia finansowego dla biogazowni, dynamiczny rozwój sektora energetyki biogazowej wymaga znacznego ich zintensyfikowania zarówno na etapie montażu finansowego, jak i późniejszego ich funkcjonowania. Wszystko wskazuje na to, że wkrótce będzie możliwość pozyskiwania przychodów z zielonych oraz czerwonych certyfikatów i wówczas biogazownia Liszkowo na pewno z niej skorzysta. Obecnie ze względu na Komunikat Prezesa URE w tej sprawie, takiej możliwości nie ma i instalacja, jeśli chodzi o świadectwa pochodzenia energii, ma prawo do przychodów jedynie za zielony certyfikat. Wsparcie produkcji energii

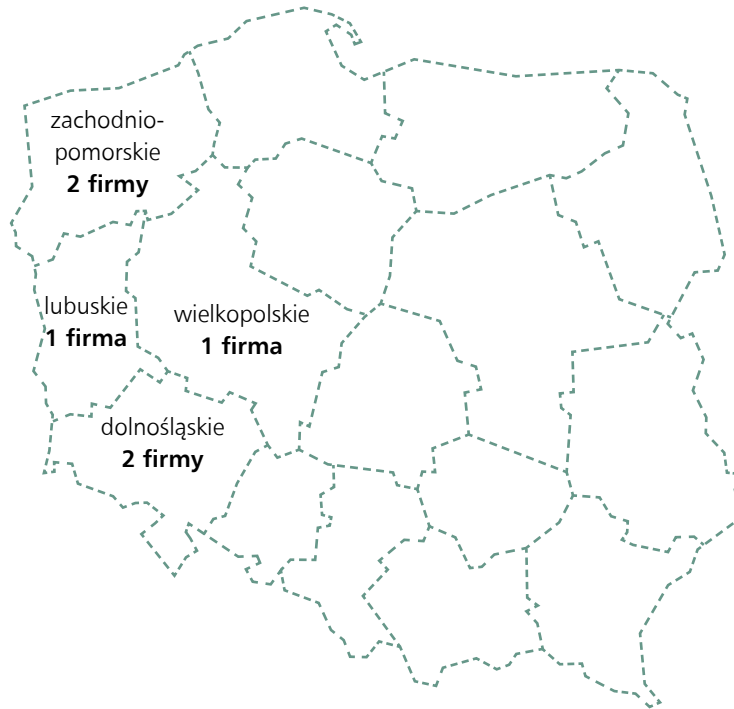
z biogazu jest wciąż niedostateczne. Możliwość łączenia przychodów za certyfikat będzie bardzo pomocna, ale dotyczy jedynie instalacji kogeneracyjnych. Ze względu na możliwość podwyższenia efektywności energetycznej biogazowni poprzez wprowadzenie biogazu do sieci gazowniczych i wykorzystanie tam, gdzie zagwarantowany byłby całoroczny odbiór ciepła na poziomie maksymalnych mocy wytwórczych, przyszłością energetyki biogazowej są instalacje tłoczące gaz do sieci. Ze względu na brak odpowiednich uregulowań prawnych takie inwestycje jako źródła energii odnawialnej nie są w Polsce objęte żadną formą wsparcia.

W tej chwili firma rozwija szereg projektów, z których część jest znacznie zaawansowana w procedurach administracyjnych, inwestycyjnych i dotacyjnych. Latem prawomocne

Planowane inwestycje - cd.

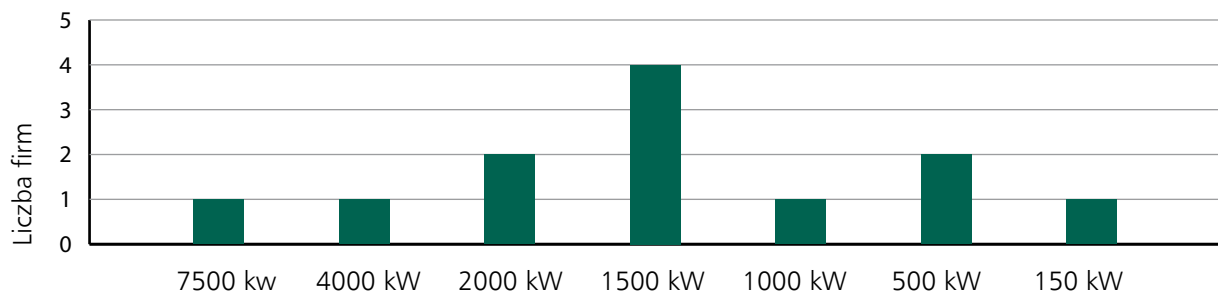
Województwa, w jakich firmy zamierzają inwestować elektrociepłownie / elektrownie wykorzystujące biomasę

podstawa: firmy, które zamierzają inwestować w biomasę; N=6

Moc planowanych inwestycji

podstawa: firmy posiadające plany inwestycyjne; N=14

pozwolenie budowlane zostało uzyskane dla biogazowni o mocy 1.6 MW w woj. kujawsko-pomorskim. Jej budowa rusza w najbliższym czasie. Wiosną 2010 planowane jest rozpoczęcie budowy kolejnych dwóch biogazowni, w tym jednej o mocy 3.2 MW.

Między innymi dzięki wysiłkowi środowiska polskiej energetyki odnawialnej, medialnego nagłośnienia i popularyzacji tych zagadnień oraz rządowemu

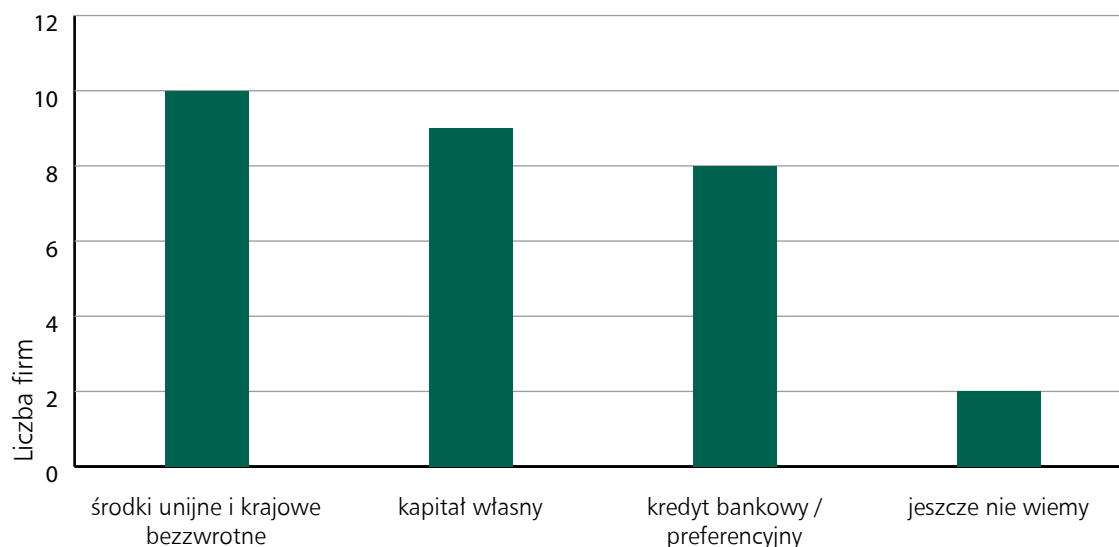
programowi 'Innowacyjna Energetyka. Rolnictwo Energetyczne' Polska jest na dobrej drodze do szybkiego powiększenia liczby biogazowni. Jednak realizacja programu 'Biogazownia w każdej gminie' do tego roku, choćby w połowie, wymaga zmian uregulowań prawnych w wielu dziedzinach – od przepisów związanych z rolnictwem po te związane z energetyką, a przede wszystkim drastycznego podniesienia poziomu wsparcia finansowego dla tych

przedsięwzięć na etapie inwestowania w ich budowę, jak również na etapie ich funkcjonowania. Ponadto, należy powyższy program traktować bardziej hasłowo, ponieważ trzeba się liczyć z tym, że nie każda gmina w Polsce może zapewnić, czy zbudować bazę substratową dla większej, czy nawet średniej biogazowni.

Źródła finansowania inwestycji

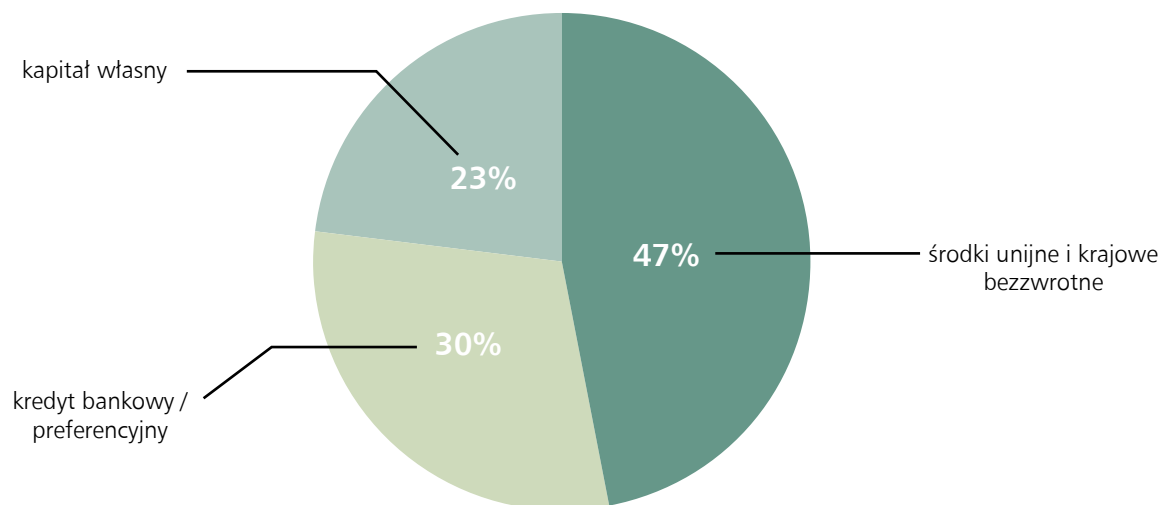
Źródła finansowania inwestycji, z jakich firmy inwestujące w zakłady wytwarzające biogaz zamierzają skorzystać

podstawa: firmy, które zamierzają inwestować w biogaz; N=12

Udział poszczególnych źródeł w finansowaniu inwestycji w biogaz – średnie wartości procentowe

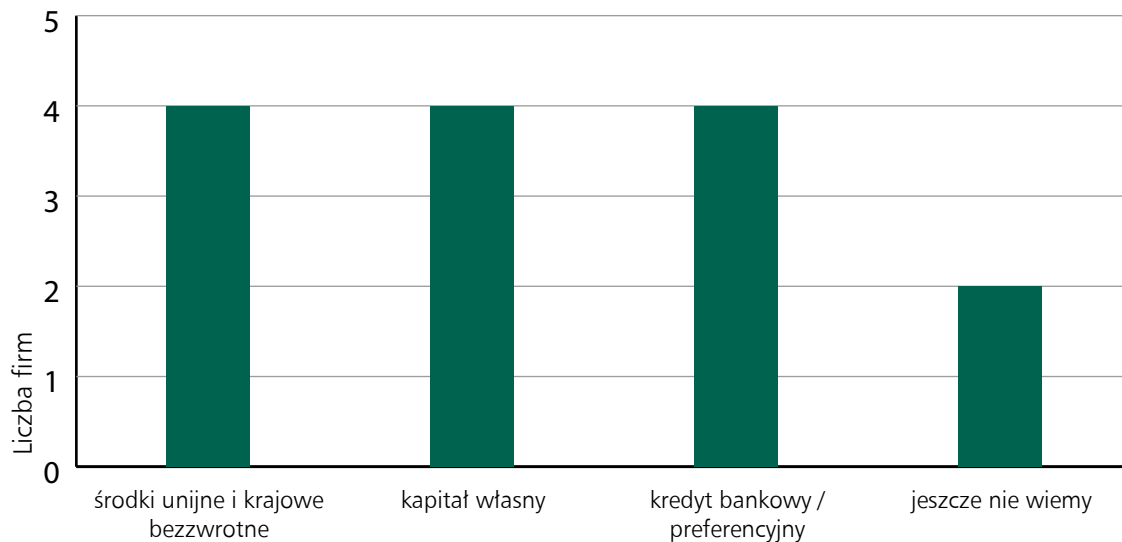
podstawa: firmy, które zamierzają inwestować w biogaz; N=10

Źródła finansowania inwestycji - cd.

Źródła finansowania inwestycji, z jakich firmy inwestujące w elektrociepłownie wykorzystujące biomasę zamierzają skorzystać

podstawa: firmy, które zamierzają inwestować w biomasę; N=6

Marcin Jędrzyak
Główny Technolog
BIOGAZ ZENERIS Sp. z o. o.

Firma BIOGAZ ZENERIS jest inwestorem w biogazownię. Zajmujemy się także produkcją urządzeń dla biogazowni. W latach 2010-2012 planujemy inwestycję w budowę biogazowni o mocy 0,5 MW w województwie Wielkopolskim. Inwestycja ta będzie

finansowana w około 10% z kapitału własnego, w 50% z kredytów bankowych i preferencyjnych oraz w około 40% ze środków krajowych i unijnych. Energia wytworzona w naszym przypadku z odpadów z przemysłu rolno-spożywczego i kiszonki kukurydzy wykorzystana będzie na użytek własny oraz w sieciach elektrycznych.

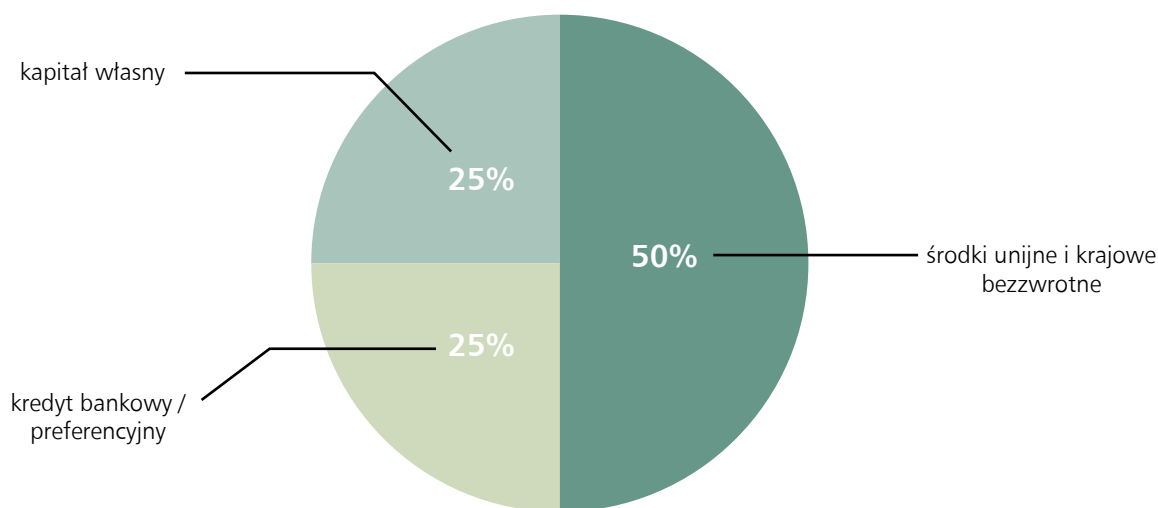
Inwestowanie w technologię biogazu w Polsce jest dość trudnym procesem. Mamy do czynienia z trudnościami przy podpisywaniu umów długoterminowych na dostawę surowców oraz przy uzyskiwaniu warunków technicznych przyłączenia do sieci, która jest zbyt słabo rozbudowana jak na tak dużą ilość chętnych do przyłączenia, w związku z czym dochodzi czasami do jej zablokowania. Także proces uzyskania decyzji o oddziaływaniu na środowisko jest trudny i z reguły czasochłonny. Problemy pojawiają się także przy okazji finansowania inwestycji przez

banki komercyjne. Spowodowane są one niekorzystnymi warunkami proponowanymi przez banki w związku z kryzysem ekonomicznym. Niełatwo jest także pozyskać bezzwrotne środki krajowe i unijne. Proces ten jest czasochłonny, a konkurencja bardzo duża. Trudności pojawiają się także w związku z niestabilnym kursem euro przy zakupie urządzeń, który skutkuje zmrożeniem inwestycji opartych na technologiach wycenionych w tej walucie.

Źródła finansowania inwestycji - cd.

Udział poszczególnych źródeł w finansowaniu inwestycji w biomasę – średnie wartości procentowe

podstawa: firmy, które zamierzają inwestować w biomasę; N=10

Grzegorz Brodziak

Prezes Zarządu
Poldanor S.A.

Poldanor S.A. jest firmą zajmującą się inwestowaniem w biogazownie. W latach 2010–2012 mamy zamiar zainwestować w budowę biogazowni rolniczych o mocy 4250 kW i 6127 kW w województwie pomorskim i zachodniopomorskim. Orientacyjnie,

inwestycje te będą finansowane w 30% z kapitału własnego, w 50% z kredytów bankowych i w 20% z bezzwrotnych środków unijnych i krajowych. Energia wytworzona w biogazowniach będzie przeznaczona na użytek własny, a także wykorzystana w sieciach elektrycznych, a prawdopodobnie też w sieciach grzewczych.

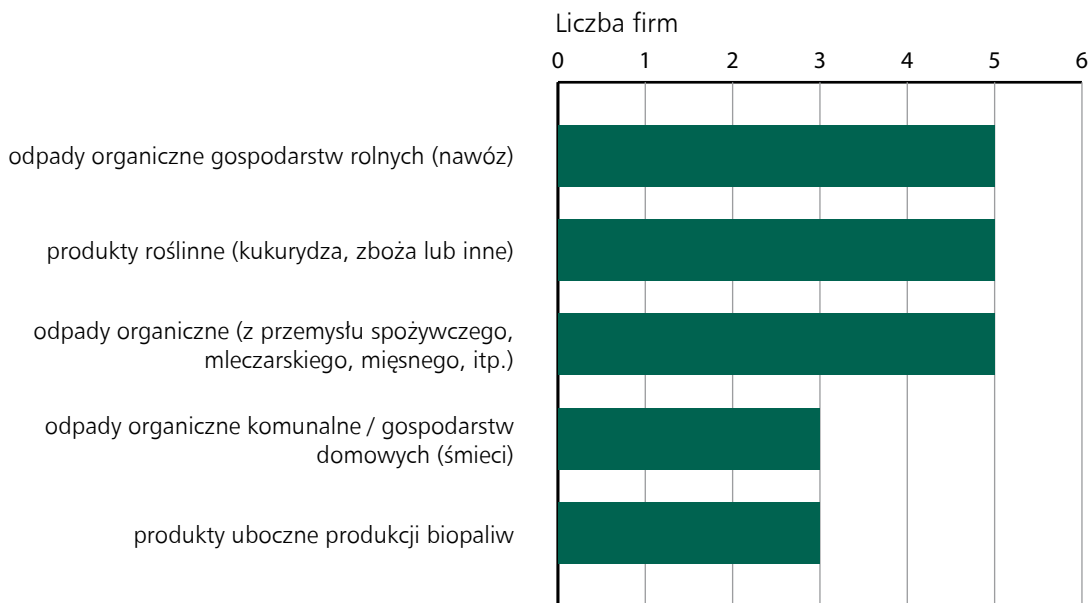
Oczywiście, inwestowanie w technologię biogazu nie należy w Polsce do łatwych przedsięwzięć. Trudności wiążą się przede wszystkim z uzyskaniem funduszy krajowych i unijnych. W naszym przypadku proces ten był niezwykle żmudny i czasochłonny, jako że mieliśmy do czynienia ze wszystkimi możliwymi biurokratycznymi problemami, czyli przede wszystkim długim czasem rozpatrywania wniosków oraz niejasnymi kryteriami przyznawania środków. Pewne trudności wiązały się także z uzyskaniem decyzji o oddziaływaniu na środowisko, uzyskaniem

tytułu prawnego terenu oraz uzyskaniem kredytów w bankach komercyjnych. Jeśli chodzi o przyłączenie do sieci, poza jednym przypadkiem wymagającym kilkutygodniowych rozmów z operatorem sieci, nie było istotnych problemów z uzyskaniem warunków. Operatorzy cenią sobie stabilne źródło energii odnawialnej jakim jest biogazownia. Na szczęście, w odróżnieniu od innych firm, nie mieliśmy też problemów z dostawą surowców. Materiałem wykorzystywanym przez nas do produkcji biogazu są odchody zwierzęce pochodzące z naszych własnych ferm oraz kiszonka z kukurydzy, pochodząca z naszych własnych pól.

Materiały wykorzystywane do produkcji energii

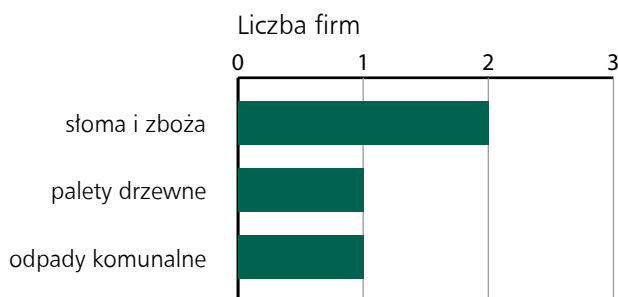
Materiały wykorzystywane do produkcji biogazu

podstawa: producenci urządzeń inwestujący w zakłady wytwarzające biogaz; N=6

Materiały spalane w przetwarzaniu biomasy

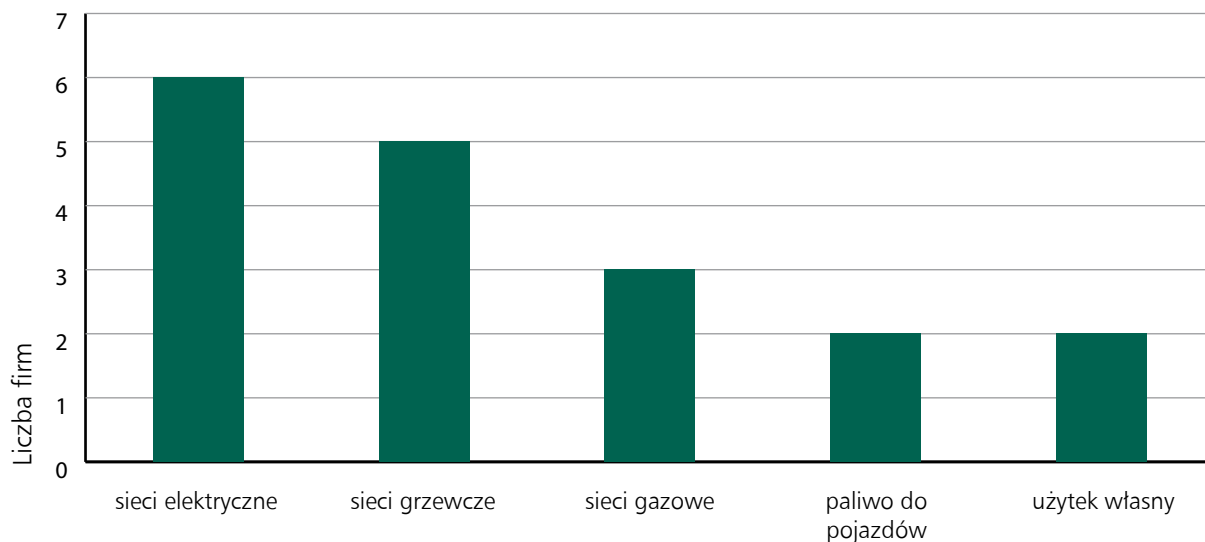
podstawa: producenci urządzeń inwestujący w elektrociepłownie bądź elektrownie wykorzystujące biomasę; N=2

Sposób wykorzystywania energii

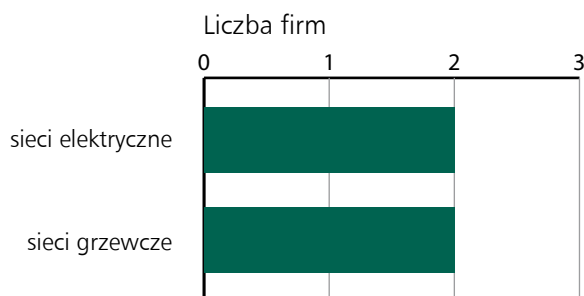
Możliwe sposoby wykorzystywania wytworzonej energii

podstawa: producenci urządzeń inwestujący w zakłady wytwarzające biogaz; N=6

Sposób wykorzystywania energii

podstawa: producenci urządzeń inwestujący w elektrociepłownię bądź elektrownię wykorzystującą biomasę; N=2

Marcin Zagórski
Dyrektor Programu
ENERGA BIOGAZ

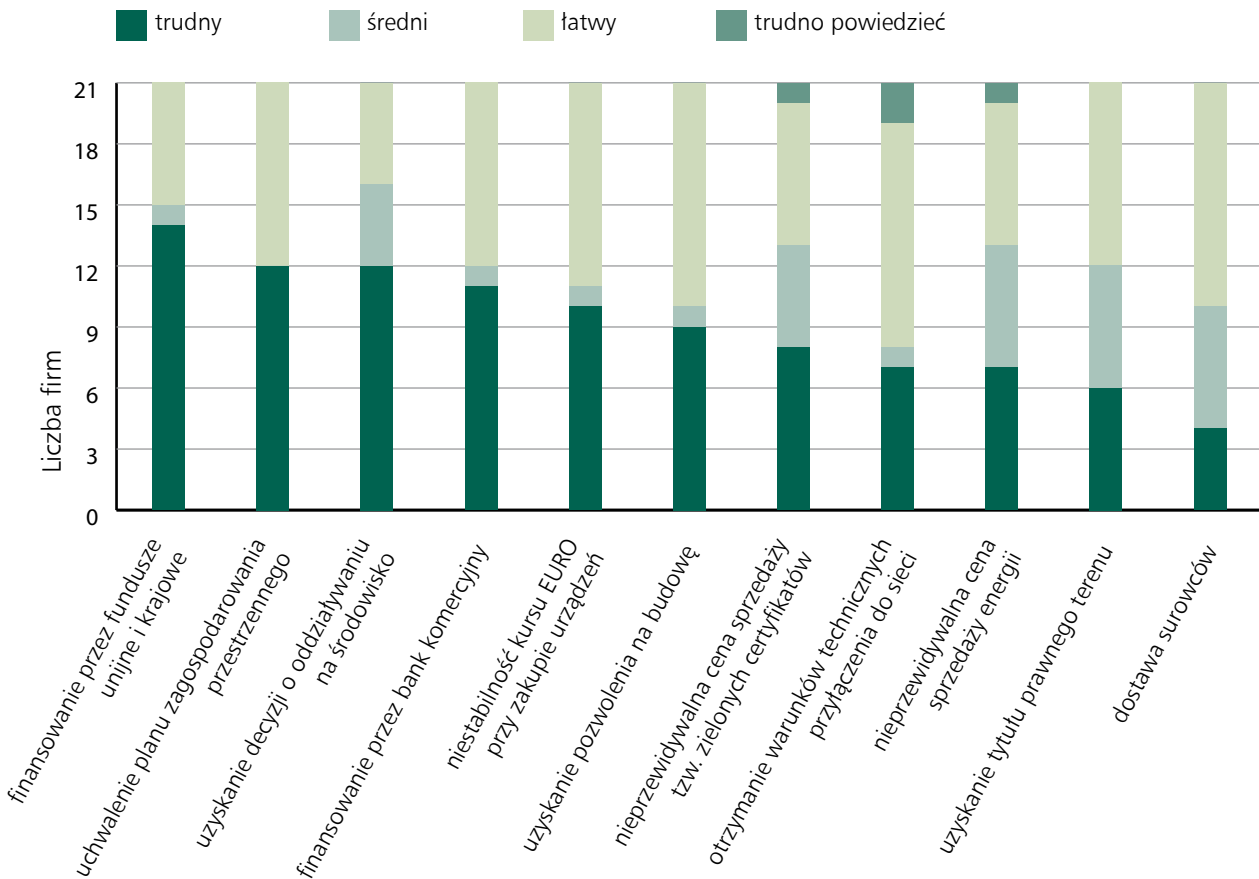
Nasza firma zajmuje się inwestowaniem w zakłady wytwarzające biogaz. Celem programu jest uczestnictwo Grupy ENERGA w realizacji przedsięwzięć w zakresie wytwarzania energii z biogazu o łącznej mocy nie mniejszej niż 300 MW w 2020 roku oraz obsługa tych przedsięwzięć w zakresie obrotu energią i świadectwami pochodzenia.

Realizacja programu będzie następowała w trzech krokach. W pierwszym kroku powstanie kilka biogazowni, w drugim kilkadziesiąt, a docelowo kilkaset. Do roku 2012 (włącznie) planowane jest uruchomienie 44 biogazowni.

W sferze zainteresowania ENERGA BIOGAZ jest budowa trzech rodzajów biogazowni: rolniczych, gminnych i utylizacyjnych. Ze względu na skalę zamierzeń programu zakłada się, że będą do niego kwalifikowane głównie inwestycje w elektrownie biogazowe o mocy elektrycznej zainstalowanej od 0.25 MWe do 2 MWe. Preferowane będą projekty o mocy od 0.5 MWe do 2 MWe. Energia uzyskana przez nas z mixu substratów dostosowanego do konkretnej lokalizacji i projektu będzie wykorzystana w sieciach elektrycznych i w sieciach grzewczych.

Trudności dotyczące inwestycji

Stopień trudności dotyczących różnych kwestii związanych z inwestowaniem w zakłady wytwarzające biogaz lub elektrociepłownię /elektrownię wykorzystujące biomasę
podstawa: firmy mające już plany dotyczące inwestycji w biogaz lub biomasę bądź będące na etapie podejmowania decyzji; N=21

ENERGA jest jednym z czterech wielkich holdingów elektroenergetycznych w Polsce. Jego siedziba znajduje się w Gdańsku. Grupa ENERGA to wiodący polski producent, dostawca i sprzedawca prądu. Działa na terenie ok. 25 % powierzchni kraju. Dostarcza energię elektryczną do domów ponad 7 milionów Polaków i 300 tysięcy firm. ENERGA S.A. jest liderem w produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz jednym z największych pracodawców w Polsce. Zatrudnia ponad 12,5 tys. osób. Jednym z głównych założeń strategii rozwoju grupy jest osiągnięcie pozycji lidera w zakresie budowy

rozproszonych, w szczególności odnawialnych, źródeł wytwarzania energii. Będziemy inwestować w województwie pomorskim, warmińsko-mazurskim, mazowieckim i zachodniopomorskim – głównie na terenie działania Grupy ENERGA. Inwestycje finansowane będą z kapitału własnego, z kredytów bankowych i preferencyjnych oraz z bezzwrotnych środków krajowych i unijnych.

Inwestowanie w technologię biogazu w Polsce nie jest zadaniem łatwym. Trudności pojawiają się w związku z dostawą surowców, uchwaleniem

planu zagospodarowania przestrzennego, czy uzyskaniem decyzji o oddziaływaniu na środowisko. Problemy wiążą się także z finansowaniem przez banki komercyjne i fundusze krajowe i unijne.

Zagadnienia prawne

Dotychczas w Polsce biokomponenty są wykorzystywane głównie do wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej (przede wszystkim jako elektro-ciepłownie). Rynek oczekuje dalszych impulsów poprzez wykorzystywanie biokomponentów jako dodatków do paliw.

W roku 2005 uruchomiono w Polsce pierwszą elektrociepłownię biogazową. Ocenia się, że w przyszłości jako środek opałowy wykorzystywane będą nie tylko odchody zwierzęce, ale również mokra biomasa pozyskana z upraw energetycznych przeznaczonych na ten cel. Obecnie jednak działa w Polsce zaledwie 120 biogazowni o łącznej mocy 50 MW (dane: Urząd Regulacji Energetyki 2008). Dla porównania: w Niemczech jest 3750 działających biogazowni o łącznej mocy 650 MW. Niewielkie rozpowszechnienie biogazowni w Polsce kontrastuje z ogromnym potencjałem tutejszego rolnictwa dla tej technologii. Wg polskiego stowarzyszenia producentów biogazu PBA (www.pba.org.pl) w Polsce można pozyskiwać 135-145 mln m³ biogazu rocznie.

W polskim prawie energetycznym nie ma specjalnej ustawy o energii odnawialnej. Odpowiedni projekt – opracowany przez autorów na zlecenie Ministerstwa Środowiska w 2004 roku – upadł ze względów politycznych. Zamiast tego w roku 2005 część projektu – zwłaszcza dot. uregulowań kwestii zielonych certyfikatów – została włączona do ustawy Prawo energetyczne. Najważniejsze regulacje dotyczące energii odnawialnej można podzielić na trzy zasadnicze grupy: (1.) preferencje

dla podłączenia do sieci, (2.) regulacje wspierające sprzedaż energii elektrycznej z zielonym certyfikatem i (3.) regulacje dot. dystrybucji energii.

1. Prawo budowlane i prawo planowania przestrzennego

Ogólnie można stwierdzić, że akty prawne regulujące budowę i eksploatację biogazowni rolniczej są częściowo mało precyzyjne i nieprzejrzyste. Dlatego zaleca się skorzystania z doradztwa już w początkowym etapie, aby uniknąć niepewności prawnej i ewentualnych dodatkowych kosztów. Brak precyzyjności przepisów przejawia się już w samej terminologii stosowanej w ustawie. Na przykład już w Polskiej Klasyfikacji Działalności, która obszernie klasyfikuje działalność gospodarczą w Polsce, brakuje takiego zapisu jak „Produkcja biogazu rolniczego”. Wprawdzie Rozporządzenie ministra rolnictwa z dnia 7.10.1997r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich usytuowanie mówi o biogazowniach, ale w żaden sposób nie definiuje pojęcia, tak że nadal pozostaje niejasne, czy pod tym pojęciem kryje się instalacja łącznie z siecią czy tylko teren, na którym usytuowano budowlę, czy też tylko poszczególne elementy biogazowni takie jak komora fermentacyjna czy zbiornik biogazu.

Również odnośnie usytuowania biogazowni w stosunku do innych budowli rolniczych i nierolniczych przepisy rozporządzenia są, niejasne a częściowo nawet sprzeczne w związku z przepisami prawnobudowlanymi, jak na przykład odległość między budynkami w zabudowie sąsiedzkiej. Polski ustawodawca zaniechał również jasnego zaklasyfikowania biogazowni czy należy do instalacji rolniczej czy przemysłowej, co doprowadziło na przykład do tego, że działka, na której powstała biogazownia, nie może być już traktowana jako teren rolniczy.

Plany zagospodarowania przestrzennego

W niektórych gminach plany zagospodarowania przestrzennego zostały już uchwalone, jednakże w wielu gminach wciąż jeszcze są one w przygotowaniu, albo jeszcze w ogóle się nimi nie zajęto. Jeśli plan zagospodarowania przestrzennego nie istnieje albo jest on w przygotowaniu, to gmina może uchwalić tzw. decyzję o warunkach zabudowy dla danego terenu.

Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego w formie uchwały samorządu gminnego zajmuje ponad rok. Czymś pośrednim jest opracowanie tak zwanego studium, które nie powoduje skutków zewnętrznych i podlega jeszcze kontroli nadzorowi gminy, ale w treści zawarte są już regulacje planu zagospodarowania przestrzennego. Od opracowania studium do uchwalenia prawomocnego planu zagospodarowania przestrzennego mija jeszcze od pół roku do roku. Jednakże studium daje już stosunkową pewność inwestycyjną, ponieważ właściwe instalacje i granice są już znane - nawet jeśli udział społeczeństwa na każdym etapie sporządzania planu może spowodować znaczne ograniczenia. Należy liczyć się z tym, że okres sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego znacznie się wydłuży w związku z nową sytuacją ustawową, dotyczącą oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ).

Pozwolenie budowlane

Podstawą do wydania pozwolenia budowlanego jest m.in. decyzja w sprawie OOS oraz wydanie technicznych warunków przyłączenia do sieci przez miejscowego operatora systemu dystrybucyjnego. De facto często będzie chodziło o dwa pozwolenia budowlane: na budowę instalacji i przyłączenie do sieci. Pozwolenie budowlane wydawane jest na wniosek i staje się prawomocne w ciągu 14 dni od dostarczenia sąsiadom i innym uczestnikom postępowania - a wraz z potwierdzeniem dostarczenia i upływem terminu staje się również prawomocne potwierdzone pieczęcią organu budowlanego. Organem właściwym jest starosta powiatu, a w przypadku miast nie należących do powiatu prezydent miasta. Prace budowlane mogą zostać podjęte dopiero po 7 dniach od zgłoszenia terminu rozpoczęcia budowy. Przed rozpoczęciem działalności należy uzyskać zezwolenie na prowadzenie działalności, którego wydanie jest uzależnione od różnych innych organów.

Kontrakty z generalnymi wykonawcami

Kontrakty z generalnymi wykonawcami (zwane dalej „kontrakty z GW”) są często zawierane nie według polskiego prawa, co pociąga za sobą szereg komplikacji. Zważywszy, że prace budowlane są przeprowadzane w Polsce, kontrakty z GW nie mogą wykluczać bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa polskiego - na przykład odnośnie nadzoru budowlanego, kwestii odpowiedzialności cywilnej wobec podwykonawców, inspektora budowlanego itd. Uwzględnić należy w szczególności przepisy kodeksu cywilnego o umowach o roboty budowlane, przepisy polskiego prawa budowlanego jak również polskie normy. W przypadku gdy postanowienia kontraktu z GW w tym zakresie są niezgodne z przepisami prawa polskiego, należy uznać je za nieważne. Stąd zaleca się, co do zasady, zawieranie kontraktów z GW

zgodnie z polskim prawem. Z reguły również polscy podwykonawcy generalnego wykonawcy będą chcieli zawrzeć kontrakt zgodnie z polskim prawem i usługi budowlane podporządkować polskim normom, co stanowi dodatkowy argument przemawiający za zawieraniem umów o roboty budowlane zgodnie z polskim prawem i według polskich norm. Niemieckie biura odpowiedzialne za planowanie i przeprowadzanie inwestycji wciąż próbują ze zrozumiałych względów podporządkować kontrakty z GW prawu niemieckiemu, ogólnym warunkom umów na realizację usług budowlanych (VOB/B) i niemieckim normom przemysłowym DIN. Jeśli kontrakt z GW podlega prawu polskiemu, należy usunąć wszystkie powiązania z niemieckimi przepisami prawnymi i zastąpić je odpowiednimi przepisami polskiego kodeksu cywilnego. Zgodnie z przepisami polskiego międzynarodowego prawa prywatnego istnieje możliwość podporządkowania poszczególnych części składowych danego kontraktu zawartego według prawa polskiego innemu systemowi prawnemu. Jednakże takie rozwiązanie, jak przedstawiono powyżej, prowadzi do problemów związanych z interpretacją przepisów odnośnie zastosowania przepisu danego systemu prawnego w danym przypadku.

Alternatywą dla kontraktu z GW zgodnie z zarządzaniem nt. zamówień i umów w zakresie usług budowlanych (VOB) jest tzw. „srebrna księga” wzorów umów FIDIC (Conditions of Contract for EPC/Turnkey Projects, „Silver Book”). Umowy te bazują na anglosaskim systemie prawnym, ale są tak skonstruowane by poprzez bardzo obszerne i szczegółowe regulacje umowne możliwe było uniknięcie sięgania do przepisów prawnych danego kraju. Dlatego nadają się one szczególnie do wykorzystania przy dużych inwestycjach z międzynarodowymi firmami budowlanymi. Kontrakty FIDIC są często nakazane lub zalecane przy udzielaniu zamówień, które finansuje Bank Światowy, inne multilateralne Banki Rozwoju

oraz Unia Europejska. Są one uwarunkowane historycznie przede wszystkim w Europie Środkowej i Wschodniej, są również często stosowane w przypadku inwestycji finansowanych ze środków publicznych. Kontrakty FIDIC wymagają jednakże częściowego dostosowania do polskiego prawa.

2. Uwarunkowania prawne związane z wytwarzaniem i wykorzystaniem energii

Koncesja

Wytwarzanie jak również sprzedaż energii odnawialnej wymaga uzyskania koncesji - wydawanej przez Urząd Regulacji Energetyki (URE). Wnioskodawca może ubiegać się wcześniej o wydanie promesy, co znacznie przyspieszy kolejną procedurę wydawania koncesji - po uzyskaniu prawnobudowlanego pozwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej. Tytułem przyznania koncesji oraz rocznej opłaty w czasie trwania koncesji pobierane są opłaty. W przypadku instalacji wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii istnieje generalnie obowiązek uzyskania koncesji.

Deweloper, ewentualnie inwestor, stara się z reguły na etapie powstawania projektu o uzyskanie promesy na czas określony, aby po otrzymaniu pozwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej możliwie szybko na tej podstawie otrzymać koncesję - o ile nie zmienił się stan faktyczny lub sytuacja prawna, stanowiące podstawę jej wydania.

Co do zasady koncesja udzielana jest przedsiębiorcom, którzy mają siedzibę na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) i mogą wykazać, iż dysponują koniecznymi środkami

finansowymi w celu zapewnienia wykonywania działalności gospodarczej, objętej wnioskiem, że spełniają konieczne warunki techniczne, że zatrudnią do obsługi instalacji osoby o właściwych kwalifikacjach zawodowych, a także uzyskają plan zagospodarowania terenu, ewentualnie decyzję o warunkach zabudowy na wykonywanie działalności w oparciu o wybudowaną instalację. Do wniosku należy dołączyć obszerny pakiet dokumentów, na przykład zaświadczenie o niekaralności członków zarządu, tytuł prawny do nieruchomości, prawnobudowlane dokumenty takie jak pozwolenie budowlane, zgłoszenie zakończenia prac budowlanych i pozwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej - nie obowiązuje w przypadku udzielania promesy - czy też wreszcie dokumenty finansowo-techniczne takie jak plan finansowy, roczne sprawozdanie finansowe, oraz zaświadczenie z Urzędu Skarbowego o niezaleganiu w podatkach.

Przyłączenie do sieci energetycznej

Przyłączenie do sieci następuje na podstawie umowy o przyłączenie do sieci oraz umowy na dostawę energii. Wcześniej wydawane są na wniosek techniczne warunki przyłączenia do sieci. Termin na wydanie warunków wynosi 60 dni dla przyłączenia do sieci 110kV i 90 dni dla sieci 220/400kV. Techniczne warunki przyłączenia do sieci są ważne 2 lata.

Jednym z instrumentów wspierających, które ustawodawca przewidział w dla energii z odnawialnych źródeł energii jest obniżenie kosztów przyłączenia do sieci energetycznej. Do 31.12.2010 r. koszty przyłączenia do sieci wynoszą jedynie 50% dla źródeł wytwarzających energię, nie tylko o mocy zainstalowanej poniżej ale także powyżej 5 MW. Jednakże należy tutaj dodać, że obowiązek ponoszenia kosztów nie jest przejrzysty w polskim prawie energetycznym. Określenie kosztów przyłączenia do sieci daje operatorom systemu dystrybucyjnego szeroki

marginies działania, który często jest wykorzystywany - do rozbudowy sieci. Obowiązuje jednak zasada - prawnie nie ustanowiona - że inwestor ponosi jedynie koszty, które powstały do punktu przyłączenia do sieci dystrybucyjnej, podczas gdy operator systemu dystrybucyjnego musi pokryć koszty ewentualnej rozbudowy sieci dystrybucyjnej.

Operator systemu dystrybucyjnego może zgodnie z prawem energetycznym odmówić przyłączenia do sieci, jeśli nie jest ono ekonomicznie opłacalne lub gdy przyłączenie do sieci nie jest możliwe ze względów technicznych. O ile przyłączenie do sieci może zostać wykonane w przewidywanym okresie w rozsądnej cenie, to według orzecznictwa nie zachodzi przesłanka, że przyłączenie nie jest ekonomicznie opłacalne. Do tego musi istnieć trwała przeszkoda. Decyzję odmowną ze względów ekonomicznej opłacalności można zaskarżyć do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumenta (UOKiK) lub wytoczyć postępowanie zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy o prawie energetycznym. W przypadku wydania odmowy przyłączenia do sieci ze względów technicznych środki zaskarżenia nie przysługują.

Ministerstwo gospodarki pracuje od 2008 r. nad nowelizacją prawa energetycznego, zgodnie z którym za wydanie technicznych warunków przyłączenia będzie należało wpłacić zaliczkę, której wysokość będzie ograniczona do 30 000 PLN za każdy 1 MW mocy przyłączeniowej i do maksymalnej kwoty 3 000 000 PLN. Termin na wydanie ma zostać wydłużony do 150 dni - niezachowanie terminu ma spowodować karę w wysokości 5 000 PLN za każdy dzień, którą zostanie obciążony operator systemu dystrybucyjnego. W przypadku decyzji odmownej zaliczka zostanie zwrócona. Nie jest jasne, jak należy postępować z zaliczką, jeśli w prawdziwe warunki zostaną wydane, ale między operatorem systemu dystrybucyjnego i inwestorem dojdzie do sporu co do wysokości kosztów przyłączenia. Ponadto

nowa wersja ustawy wyklucza skargę do URE, jeśli odmówiono przyłączenia do sieci ze względów ekonomicznych.

W celu wydania technicznych warunków przyłączenia do sieci przez właściwego miejscowo operatora systemu dystrybucyjnego inwestor musi sporządzić zestawienie najważniejszych parametrów technicznych inwestycji. Tak samo od operatora systemu dystrybucyjnego oczekuje się technicznej analizy oddziaływania na sieć dystrybucyjną - średnie napięcie - oraz na sieć przesyłową - wysokie napięcie. Paradoksalnie oczekuje się tutaj od prywatnego inwestora dostarczenia danych dotyczących wydajności sieci - niezwykła kalkulacja przerzucenia kosztów analizy koniecznego rozbudowania sieci na prywatnych inwestorów. Ponieważ decyzja ta zależy od innych czynników takich jak pomiar wiatru, regulacje w planie zagospodarowania czy nakłady związane z ochroną środowiska, które często są niewyjaśnione aż do złożenia wniosku, wnioski o wydanie technicznych warunków przyłączenia do sieci zawierają maksymalne wymagania. Nowy projekt prawa energetycznego reguluje, że koszty opinii dotyczącej przyłączenia do sieci będzie pokrywać przedsiębiorstwo energetyczne.

Koszty dystrybucji energii z odnawialnych źródeł energii będą zależały od taryfy lokalnego operatora systemu dystrybucyjnego, co prowadzi do nadmiernego obciążenia terenów słabych strukturalnie i jest z tego powodu krytykowane. Należy liczyć się z wahaniami taryf do 20% w przypadku przyłączenia kolejnych farm wiatrowych. Planowane jest rozłożenie kosztów taryfy przesyłowej w celu równomiernego obciążenia ludności w całym kraju.

Sprzedaż energii elektrycznej i regulacje dotyczące certyfikatów

W przypadku wytwarzania energii obowiązujące regulacje różnią się pomiędzy energią elektryczną a zielonymi certyfikatami. W przypadku wytwa-

rzania energii z odnawialnych źródeł energii przedsiębiorstwa sprzedające energię elektryczną są zobowiązane zakupić wytworzony prąd. Obowiązek ten dotyczy z jednej strony samych przedsiębiorstw zajmujących się obrotem energią, a z drugiej strony operatora systemu dystrybucyjnego, który obok eksploatacji sieci dostarcza także do odbiorców końcowych energię elektryczną. Nie istnieje ustawowo ustalona stała cena na zakup energii. Jednakże URE ustalił cenę preferencyjną na podstawie średniej ceny w ubiegłym roku, która została opublikowana przez URE w 2008, odnośnie do 2007, cena wynosi 155 PLN za MWh. W praktyce jednakże należy liczyć się ze znacznie wyższymi cenami, a w następnych latach tendencja ta będzie rosła, dlatego odradza się zawierania długoterminowych umów o przyłączenie do sieci.

W celu wspierania odnawialnych źródeł energii prawo energetyczne nakłada na producentów energii elektrycznej oraz przedsiębiorstwa energetyczne obowiązek zakupu zielonych certyfikatów. Wysokość tego zobowiązania reguluje rozporządzenie ministra gospodarki. Zgodnie z aktualnym rozporządzeniem z dnia 14 sierpnia 2008r. obowiązek zakupu wynosi w 2009 - 8,7%, w 2010

do 2012 - 10,4%, oraz dalej rosnąco do 12,9% w 2017. Podstawą tego zobowiązania jest Dyrektywa 2001/77/EC, która jednak wytyczyła dla Polski cele jeszcze wyższe niż zostały zawarte w wyżej wymienionym rozporządzeniu. Dlatego należy spodziewać się w średnim okresie, że zobowiązanie to zostanie podwyższone.

Zielone certyfikaty wydawane są przez URE producentom prądu wytwarzanego z odnawialnych źródeł energii. Stąd wynika m.in., że taki wytwórca przez określony czas wytworzył określoną ilość energii z odnawialnych źródeł energii. Na wniosek tego wytwórcy URE wydaje certyfikaty, przy czym podstawę obliczenia stanowią dane operatora systemów dystrybucyjnych (OSD) lub operatora systemów przesyłowych (OSP), który zarządza rynkiem bilansowym energii elektrycznej - techniczną platformą, która istnieje obok Towarowej Giełdy Energii TGE, poprzez którą dokonuje się przesyłu i sprzedaży zdecydowanej większości energii elektrycznej w Polsce. W przypadku, gdy dany wytwórca otrzyma certyfikat, może on go zarejestrować na giełdzie i sprzedać. Cena rynkowa wynosiła w roku 2008 średnio ok. 240 PLN za MW/h. Cena rynkowa certyfikatów jest określana

pośrednio przez wypłaty kompensacyjne, które muszą zapłacić ci wytwórcy prądu, którzy nie wytworzyli lub nie zakupili dostatecznej w/w procentowej ilości prądu z odnawialnych źródeł energii. Wysokość wypłat kompensacyjnych ustalana jest przez URE i w 2005 wynosiła 1,3 średniej ceny za energię elektryczną w poprzednim roku. Ponieważ czynnik ten odpowiada faktycznej cenie rynkowej za energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii, stosowanie opłat kompensacyjnych jest jak do tej pory jeszcze stosunkowo mało skuteczne. Wypłaty kompensacyjne wpływają do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOSiGW) i są przeznaczone wyłącznie do wspierania odnawialnych źródeł energii

Problemem, który może utrudnić inwestowanie w biogazownię, jest brak regulacji dotyczącej sprzedaży prądu przez osobę fizyczną, a więc w przypadku biogazowni rolniczej przez rolnika. Pozyskiwanie i dostawa energii elektrycznej w gospodarstwie rolnym nie figuruje w wykazie w działaniach specjalnych produkcji rolnej, co wpływa na odmowę wydania przez właściwe organy wymaganej koncesji.

3. Uwarunkowania prawne w zakresie ochrony środowiska

Istotną rolę przy projektowaniu biogazowni rolniczych odgrywają przepisy z zakresu ochrony środowiska oraz związane z tym normy prawne zagospodarowania przestrzennego. W ostatnich latach Polacy mieli wciąż problemy dostosowania przepisów dotyczących ochrony środowiska do prawa UE.

Ocena oddziaływania na środowisko

Ocena oddziaływania na środowisko ma szczególne znaczenie podczas projektowania budowy biogazowni, również z tego względu, że 30% powierzchni Polski w ten czy inny sposób objęte jest szczególną prawną ochroną środowiska.

Ocena oddziaływania na środowisko jest sporządzana obowiązkowo dla takich przedsięwzięć jak elektrownie

(Lista I - projekty), fakultatywnie po skutecznym badaniu przesiewowym - w tym przypadku decyduje lokalny urząd ochrony środowiska - dla mniejszych konwencjonalnych elektrowni (Lista II - projekty) oraz dla projektów, które w znaczący sposób dotyczą obszarów objętych programem Natura 2000.

Przedmiotem oceny oddziaływania na środowisko jest sporządzony przez inwestora raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, opinia dotycząca ochrony akustycznej oraz dokumentacji geologiczno-technicznej. Należy nakreślić alternatywne scenariusze i wskazać scenariusz z najwyższą zgodnością ze środowiskiem naturalnym. Również należy wymienić oddziaływanie na obszar Natura 2000, co ma szczególne znaczenie dla inwestycji, które położone są w pobliżu.

Wynikiem oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ) jest decyzja ważna przez 4 lata. Istotnym elementem oceny oddziaływania na środowisko jest raport, który bada wpływ przedsięwzięcia na środowisko. Decyzja jest podstawą do wydania kolejnych

prawnobudowlanych pozwoleń, takich jak pozwolenie budowlane, ale również pozwolenie prawnowodne - a także pozwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej, co oznacza, że w przypadku naruszenia nałożonych decyzją obowiązków ewentualnie stanowiącego podstawę stanu faktycznego nie może zostać wydane pozwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej. Postępowanie jest jawne i również organizacje nierzadowe mają prawo uczestniczyć w postępowaniu - bez potrzeby uzasadniania szczególnego interesu prawnego. Organizacjom tym przysługuje również prawo sprzeciwu w drodze postępowania administracyjnego. Organem właściwym do wydania decyzji OOŚ jest z reguły miasto lub starostwo powiatowe a dla projektów Off-Shore dyrektor regionalny ds. ochrony środowiska (kompetencja ta została przeniesiona na ten nowo utworzony organ przez wojewodę).

Nowość: Prognoza oddziaływania na środowisko przy sporządzaniu planu

Przedstawiona sytuacja prawna oceny oddziaływania na środowisko była

niezgodna z prawem unijnym i dlatego została zmieniona ustawą z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku, o udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenie oddziaływania na środowisko. Oznacza to, że od razu na początku prawnej procedury zagospodarowania przestrzennego w celu sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego musi zostać sporządzony przez działające organy plan oceny oddziaływania na środowisko - dosłownie „strategiczny plan OOS” - i dopiero wówczas w ramach postępowania w sprawie zezwolenia budowlanego dalsza OOS na podstawie konkretnego przedsięwzięcia, jak już wcześniej opisano powyżej. Przy sporządzaniu planu zagospodarowania przestrzennego i przeprowadzanej przy tym oceny oddziaływania na środowisko i planu oddziaływania, prawo do wglądu i do informacji mają w każdej chwili organizacje nierzędowe, takie jak mieszkańcy gminy. W postępowaniu tym uczestniczy także nowopowołany Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, ewentualnie właściwy miejscowo dyrektor regionalny jako właściwe organy rządowe. Organy te biorą udział w postępowaniu w sprawie wydania decyzji o ocenie oddziaływania na środowisko dla konkretnego przedsięwzięcia.

Z punktu widzenia prawa ochrony środowiska wymagane jest uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia w przypadku dużych inwestycji. Wprawdzie rozporządzenie wykonawcze nie zalicza biogazowni do żadnej z tych kategorii, natomiast wymienia inwestycje, które mogą stanowić element tego przedsięwzięcia, przy budowie których konieczna jest OOS. Uwarunkowania należy sprawdzić w konkretnych przypadkach. W przypadku gdy pozyskiwanie biogazu jest związane z fermami intensywnej produkcji zwierzęcej, obowiązek uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia może również być wymagany

dla samych ferm. Wykonanie raportu jest zawsze obowiązkowe w przypadku ferm hodowli lub chowu zwierząt w liczbie powyżej 210 SD.

4. Przepisy dozoru technicznego

W przypadku biogazowni przed uruchomieniem instalacji kotłowych (zarówno cieczowych jak i parowych) systemu zamkniętego wymagane jest uzyskanie decyzji miejscowego Inspektora Dozoru Technicznego. Pozwolenie wydawane jest na bazie przedstawionej przez inwestora dokumentacji technicznej dotyczącej biogazowni oraz dokładnego technicznego badania instalacji.

5. Przepisy związane z pozyskiwaniem nawozów naturalnych

Ponieważ przy pozyskiwaniu biogazu powstają odpady, które mogą być stosowane jako nawóz naturalny przez rolników, pozyskiwanie biogazu podlega ustawie o nawozach i nawożeniu, ograniczającej dopuszczalną dawkę azotu do nawozu naturalnego oraz określającej okresy stosowania nawozów naturalnych. Ponadto ustawa nakazuje odpowiednią infrastrukturę w związku z produkcją nawozu naturalnego podczas wytwarzania biogazu. Dlatego instalacje muszą dysponować zbiornikami na wyprodukowany nawóz, którego objętość odpowiada przynajmniej czteromiesięcznej produkcji nawozów. Wymóg budowania dużych i szczelnych zbiorników zakłada z góry zwiększony nakład inwestycyjny. Dlatego należy spodziewać się, że polscy rolnicy będą skłaniać się do budowy zintegrowanych biogazowni dla kilku odnawialnych źródeł energii.

6. Przepisy dotyczące emisji

W związku z prawną ochroną przed emisjami należy obok emisji pyłów i gazów uwzględnić również uciążliwość zapachową. Często nie odgrywa ona już większej roli ze względu na stosowanie zamkniętych systemów w przypadku większości biogazowni. Opłaty za emisję pyłów i gazów, mieszczących się w dopuszczalnych granicach dla NOX, SO2, reguluje Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska, ze względu na wprowadzanie zanieczyszczonych pyłów do powietrza w wyniku spalania biogazu.

Zgodnie z Dyrektywą 96/96/WE (Integrated Prevention Pollution Control) duże fermy trzody i drobiu są zobowiązane do uzyskania pozwolenia zintegrowanego. Obowiązek uzyskania pozwolenia zintegrowanego obejmuje fermę drobiu posiadającą więcej niż 40000 stanowisk oraz fermę trzody o ponad 2 000 stanowisk dla świń o wadze ponad 30 kg i ponad 750 stanowisk dla macior.

Ponadto obowiązek ten dotyczy instalacji do odzysku lub unieszkodliwiania padłych lub ubitych zwierząt lub odpadowej tkanki zwierzęcej o zdolności przetwarzania 10 t na dobę. Podstawowym elementem decydującym o przyznaniu pozwolenia zintegrowanego jest wdrożenie przez fermę Najlepszych Dostępnych Techniek, tzw. BAT (Best Available Technology). Zgodnie z dokumentem referencyjnym dotyczącym Najlepszych Dostępnych Techniek (tzw. BREF- BAT Reference Document) dla intensywnej produkcji drobiu i trzody BAT w dużych fermach obejmuje: dobrą praktykę rolniczą, kryte zbiorniki na gnojowicę o objętości zapewniającej możliwość magazynowania nawozu na cztery miesiące, przetwarzanie odchodów zwierzęcych przed zastosowaniem jako nawóz oraz właściwe rozproszanie na polach uprawnych. Jednak budowa biogazowni może być uznana za BAT pod

pewnymi warunkami. BREF wymienia przykłady takich warunków, jednak nie jest to lista zamknięta i stanowi jedynie ogólne wytyczne. Wymienione w nim aktualne na dziś warunki dla biogazowni obejmują: istnienie rynku dla zielonej energii oraz dopuszczenie przez lokalne przepisy współfermentacji gnojowicy z odpadami organicznymi i późniejsze zastosowanie przefermentowanego substratu jako nawozu.

7. Postanowienia dotyczące odpadów

Nowoczesne biogazownie rolnicze stosują często proces współfermentacji odpadów zwierzęcych z odpadami z przemysłu rolno-spożywczego. W związku z tym należy przestrzegać również regulacji dotyczących odpadów. Pozyskiwanie biogazu jak i nawozu naturalnego jako odpadu podczas procesu fermentacji odpadów organicznych podlega ustawowej

definicji recyklingu organicznego. Biogazownie stanowią tym samym instalacje do przetwarzania odpadów. Przedsiębiorstwo prowadzące instalację jest zobowiązane do prowadzenia ewidencji ilościowej i jakościowej przetwarzanych odpadów. Wzór dokumentów służących do ewidencji odpadów określa rozporządzenie ministra środowiska z dnia 14.02.2006r. Ponadto zgodnie z art. 26 ustawy o odpadach do przetwarzania odpadów, które wiąże się z wytwarzaniem biogazu, niezbędne jest uzyskanie zezwolenia. Jest ono wydawane przez starostę powiatu lub prezydenta miasta, gdy miasto nie podlega powiatowi na okres 10 lat, o ile właściwym dla przedsięwzięcia nie jest marszałek województwa zgodnie z art. 378 ust. 2a prawa o ochronie środowiska. Ustanowienie wysokich stawek za składowanie odpadów organicznych może stanowić bodziec finansowy dla przemysłu i rolnictwa do przetwarzania odpadów w biogazowniach rolniczych. Zgodnie z Rozporządzeniem umieszczenie tony odchodów zwierząt na składowisku kosztuje 49,40 PLN, zaś

tony odpadów pochodzenia roślinnego od 9,93 do 15,39 PLN w zależności od rodzaju odpadu.

W przypadku wykorzystywania biogazu z odpadów zwierzęcych Rozporządzenie 2002/1174/WE klasyfikuje odpady zwierzęce w różnych kategoriach. Wpływa ono na postępowanie z niejadalnymi produktami zwierzęcymi. Odpady zwierzęce, które mogą zostać wykorzystane w biogazowniach, można podzielić na trzy kategorie. Jedynie materiały zakwalifikowane do II i III kategorii mogą być poddane fermentacji w biogazowniach. Należy jednak przy tym uwzględnić specjalne procedury: materiały zakwalifikowane do II kategorii podlegają sterylizacji (poddanie działaniu temperatury 133°C i ciśnieniu 3 barów przez 20 minut). Odpady te mogą być przetwarzane jedynie w biogazowniach, spełniających określone wymogi np. własne laboratorium bądź możliwość korzystania z laboratorium zewnętrznego.

8. Postanowienia w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej

Na koniec wymagane jest uzyskanie pozwolenia na prowadzenie działalności związanej z produkcją i obrotem biokomponentami. W celu prowadzenia działalności związanej z produkcją i obrotem biokomponentami, przedsiębiorca musi zarejestrować się w rejestrze prowadzonym przez prezesa Agencji Rynku Rolnego.

Producent biokomponentów, a przez to również biogazu musi m.in. spełniać następujące warunki:

- musi posiadać tytuł prawny do nieruchomości, w której będzie wykonywana działalność (własność, użytkowanie wieczyste, dzierżawa, wynajem)
- musi dysponować odpowiednimi środkami technicznymi i urządzeniami, odpowiadającymi przepisom prawnym, które umożliwiają wykonywanie działalności
- musi określić we wniosku składanym do Agencji rodzaj i zakres wykonywanej działalności, miejsce lub miejsca wykonywanej działalności oraz rodzaj i roczną wydajność instalacji służącej wytwarzaniu biokomponentów.

Przy wytwarzaniu biokomponentów można stosować następujące surowce:

- surowce pochodzące z pożytków rolnych, położonych przynajmniej w jednym z krajów członkowskich Unii Europejskiej, na podstawie

umowy pomiędzy gospodarstwem rolnym, które czerpie korzyści, a wytwórcą energii ewentualnie kupcem - umowa ta musi zostać zawarta przynajmniej na rok - lub

- surowce pozyskane na podstawie umowy dostawy pomiędzy kupcem biokomponentów a producentem lub
- surowce pochodzące z własnej działalności rolniczej

Udział biokomponentów uzyskiwanych z biomasy w sposób inny niż wyżej opisany nie może przekroczyć w roku kalendarzowym 25% wszystkich biokomponentów wytwarzanych przez producenta.

9. Aspekty prawnopodatkowe

Biogaz wykorzystywany do agregatów prądotwórczych podlega akcyzie. Zgodnie z art. 89 ust.1 nr 12b ustawy o podatku akcyzowym stawka akcyzy dla biogazu wynosi 0 PLN. Jednakże stawka akcyzy będzie obowiązywała dopiero, gdy przepis ten zostanie zatwierdzony przez Komisję Europejską. Do czasu ostatecznej decyzji Komisji Europejskiej ministerstwo finansów rozważa zastosowanie dla biogazu stawki podatku akcyzowego dla gazów. Obecnie wynosi ona 100 PLN za 1000 kg gazu, a dla gazów skroplonych 695 PLN. Postępowanie ministerstwa było wielokrotnie krytykowane. W efekcie istnieje obecnie niepewność co do opodatkowania biogazu w okresie przejściowym. Przychód

uzyskany ze sprzedaży energii elektrycznej wytworzonej z biogazu podlega opodatkowaniu w wysokości 5,5% i właściciel biogazowni - niezależnie od tego czy jest to osoba fizyczna czy prawna - zobowiązany jest uiścić ten podatek.

Rolnicy, którzy zdecydują się rozszerzyć swoją działalność zakładając biogazownię, mają możliwość skorzystania z obowiązujących ulg na wymagane inwestycje. I tak rolnik może ubiegać się po zakończeniu inwestycji na podstawie przedstawionych przez niego rachunków o zwrot 25% kosztów budowy biogazowni z uiszczanego przez rolnika podatku rolnego. Z ulgi tej może korzystać do wyczerpania 25% limitu przez okres 15 lat. Należy zauważyć, że podatek rolny w Polsce jest tak niski, że wobec tak wysokich nakładów inwestycyjnych przy budowie biogazowni, nawet odliczenie 25% tych kosztów w okresie 15 lat nie zostanie w pełni wyczerpane. Dlatego wobec słabych bodźców finansowych takiej formy ulgi podatkowej rozważane są skuteczniejsze alternatywy wspierania inwestycji, np. poprzez wydłużenie okresu 15 lat lub rozszerzenia pomocy na kolejne inwestycje. Ulga wygasa w momencie, gdy biogazownia zostanie sprzedana lub użyta niezgodnie z przeznaczeniem i co do zasady nie przechodzi na nabywcę, chyba że nabycie biogazowni nastąpiło w drodze dziedziczenia lub zgodnie z przepisami o ubezpieczeniach społecznych dla rolników.

Kontakt

Warszawa

Christian Schnell

partner

tel. +48 (0) 22 579 89 00

christian.schnell@bsjp.pl

Dr. Christian Schnell partner zarządzający, jest prawnikiem dopuszczonym do wykonywania zawodu zarówno w Niemczech jak i w Polsce. Kieruje polskim departamentem infrastruktury (Practice Department Infrastructure) oraz jest członkiem departamentów prawa spółek (Practice Department Corporate) i nieruchomości (Practice Department Real Estate). Jego klienci to międzynarodowe przedsiębiorstwa budowlane, inwestorzy infrastrukturalni, firmy inwestujące na rynku energii wiatrowej i rynku biogazowym, inwestorzy instytucjonalni na rynku nieruchomości oraz niemieckie jak i międzynarodowe przedsiębiorstwa przemysłowe a także inwestorzy finansowi. Egzaminu prawnicze zdał w Kolonii i Bonn, a tytuł doktora uzyskał z nauk ekonomicznych. Christian Schnell jest Zastępcą Przewodniczącego Rady Infrastruktury Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych PKPP Lewiatan oraz Członkiem Zarządu Polsko-Niemieckiej Izby Przemysłowo Handlowej. Posługuje się językiem niemieckim oraz biegle angielskim i polskim.

Gdańsk

Maciej Prusak

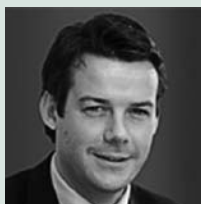
partner

tel. +48 (0) 58 340 43 85

maciej.prusak@bsjp.pl

Maciej Prusak należy do grona partnerów. Specjalizuje się w prawie ochrony środowiska, prawie energetycznym, prawie planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz prawie nieruchomości. Zajmuje się również kompleksowym doradztwem w zakresie rozwiązywania sporów oraz upadłości i restrukturyzacji. Jest absolwentem Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Uniwersytetu Bamberg (Niemcy). Maciej Prusak jest członkiem Okręgowej Rady Adwokackiej w Gdańsku. Regularnie publikuje w prasie artykuły z zakresu prawa handlowego oraz prawa gospodarczego. Mówi po polsku oraz biegle po niemiecku.

Hamburg

Tillmann Pfeifer

partner

tel. +49 (0) 40 36 80 30

t.pfeifer@taylorwessing.com

Tillmann Pfeifer Pfeifer doradza krajowym i międzynarodowym korporacjom i średniej wielkości firmom prywatnym, a także inwestorom finansowym w zakresie prawa spółek oraz fuzji i przejęć / joint ventures. Tillmann jest ekspertem w dziedzinie energii odnawialnej. W tym zakresie doradzał przy wielu transakcjach zarówno kupującym jak i sprzedającym, w szczególności przy nabywaniu i sprzedaży spółek realizujących projekty w sektorze energii wiatrowej, słonecznej oraz biogazu. Tillmann jest autorem książki „Die Inhaltskontrolle von Franchiseverträgen nach den §§ 305 ff. BGB” traktującej o ograniczeniach prawnych w umowach franczyzowych. Tillmann zdał niemieckie państwowe egzaminy prawne i ukończył studia uzupełniające z zakresu Prawa Handlowego na Uniwersytecie w Hamburgu. Jego językiem ojczystym jest język niemiecki, Tillman biegle mówi po angielsku.

Obszary Doradztwa

Prawo handlowe & własność intelektualna

specjalizacje:

- spory handlowe
- prawo handlowe
- prawo patentowe, prawa autorskie & media
- prawo konkurencji
- towary luksusowe

Prawo spółek

specjalizacje:

- fuzje i przejęcia
- prawo upadłościowe i naprawcze
- private equity
- podatki
- inwestycje zagraniczne w Polsce
- sektor farmaceutyczny

Prawo pracy

specjalizacje:

- formy zatrudnienia
- układy zbiorowe
- kadra kierownicza

Sektor finansowy

specjalizacje:

- finansowanie
- instytucje finansowe
- ubezpieczenia

Infrastruktura

specjalizacje:

- projekty
- energetyka
- prawo zamówień publicznych
- ochrona środowiska
- sektor publiczny

Nieruchomości

specjalizacje:

- prawo nieruchomości
- sektor budowlany
- planowanie przestrzenne
- hotele
- sieci handlowe

Obszary geograficzne

- bezpośrednie inwestycje z USA
- rynek niemiecki

Sektory biznesu

- czyste technologie
- IT & Telekomunikacja

Warszawa Gdańsk Katowice Poznań Wrocław

Berlin Bruxelles Cambridge Dubai Düsseldorf Neuss

Frankfurt Hamburg London München Paris

Representative Offices: Alicante Beijing Shanghai

Warszawa

Al. Armii Ludowej 26
PL-00-609 Warszawa
Tel. +48 22 579-8900
Fax +48 22 579-8901
info@bsjp.pl

Gdańsk

ul. Sienkiewicza 5a/4
PL-80-227 Gdańsk
Tel. +48 58 340-4385
Fax +48 58 340-4390

Wrocław

pl. Powstańców Śląskich 17a/215
PL-53-329 Wrocław
Tel. +48 71 390-1372
Fax +48 71 390-1379

Katowice

ul. Warszawska 33
PL-40-010 Katowice
Tel. +48 32 253-6877
Fax +48 32 253-6887

Poznań

ul. Iłłakowiczówny 11
PL-60-789 Poznań
Tel. +48 61 850-1926
Fax +48 61 850-1927

www.bsjp.pl

www.taylorwessing.com

Taylor Wessing & BSJP

A legal force for Europe

Kancelaria Taylor Wessing oferuje kompleksową obsługę prawną we wszystkich sektorach biznesu. Posiadamy kilkanaście międzynarodowych biur w Europie i na rynkach rozwijających się. We wszystkich dziedzinach międzynarodowego prawa gospodarczego poszukujemy kompleksowych i praktycznych rozwiązań dla przedsiębiorstw. Nasze główne specjalizacje to prawo spółek, fuzje i przejęcia, prawo autorskie i własności intelektualnej, prawo budowlane i nieruchomości oraz prawo pracy.

Dzięki współpracy partnerskiej z BSJP obsługujemy klientów na rynku polskim. Na tym polu oferujemy pełen wachlarz usług w zakresie inwestycji, finansowania, projektów budowlanych, planowania przestrzennego oraz ochrony środowiska. Nasze doświadczenie obejmuje energetykę, PPP, budownictwo, transport i inne usługi użyteczności publicznej. Do grona naszych klientów należą inwestorzy, deweloperzy, instytucje finansowe, firmy zarządzające nieruchomościami, organizacje międzynarodowe oraz instytucje publiczne.

Nasze doradztwo wyróżnia się dzięki doskonałej znajomości specyfiki wielu sektorów biznesu. Struktura kancelarii umożliwia ścisłą współpracę prawników w międzynarodowych zespołach podzielonych według działów gospodarki, co zapewnia szybki i skuteczny dostęp do informacji z różnych obszarów prawa przy uwzględnieniu specyfiki danej branży.

Nasz zespół ponad 280 partnerów, 800 prawników i 1300 pracowników prowadzi działalność doradczą w Europie, zwłaszcza na kluczowych dla nas rynkach w Niemczech, Anglii i Francji, Belgii, Polsce jak również w Dubaju, Pekinie i Szanghaju.

Od 1 maja 2009 r. Taylor Wessing rozpoczął partnerstwo strategiczne z BSJP, wychodząc tym samym naprzeciw oczekiwaniom swych międzynarodowych Klientów, którzy we wzmożony sposób dokonują inwestycji w Polsce.

BSJP jest od 2002 roku reprezentowane w pięciu biurach na terenie całej Polski i należy do 20 najlepszych międzynarodowych kancelarii działających w kraju. Nasza obecność na rynku w całym kraju połączona z bogatym doświadczeniem i kompetentnym międzynarodowym zespołem gwarantuje sukces naszych klientów.

Dzięki zespołowi ponad 50 prawników na terenie całego kraju BSJP in alliance with Taylor Wessing oferuje w Polsce szeroki zakres usług w ramach doradztwa prawnego. Specjalizujemy się w następujących dziedzinach prawa: prawo pracy, prawo bankowe i finansowe, prawo budowlane, prawo spółek, prawo autorskie i własności intelektualnej, prawo nieruchomości, polskie inwestycje w Europie, prawo podatkowe dla przedsiębiorstw.

W doradztwie chodzi nie tylko o przedsiębiorczość, strategię i fakty. Chodzi również o człowieka z jego problemami, celami i wizjami. Dla nas jest jasne, że wizje wymagają większego zaangażowania. Dlatego zbudowaliśmy naszą ofertę w oparciu o kluczowe specjalizacje. Osiem głównych specjalizacji kancelarii BSJP przenika się ze sobą i uzupełnia. Nasze doradztwo nie jest ograniczane przez poszczególne dziedziny prawa, lecz zapewnia kompleksowe rozwiązania.

Do naszych klientów należą zwłaszcza przedsiębiorstwa działające na skalę międzynarodową – w pierwszej linii inwestorzy bezpośredni – w następujących branżach:

- motoryzacja,
- gospodarka energią i czyste technologie,
- elektronika,
- usługi finansowe,
- infrastruktura,
- nieruchomości,
- budowa maszyn,
- przemysł farmaceutyczny i spożywczy,
- usługi,
- sektor publiczny.

Stan prawny: 30.09.2009

Informacje zawarte w niniejszej publikacji są ogólnymi wskazówkami i nie są wiążące. Nie są one przedmiotem umowy i nie mają charakteru usług doradczych. W związku z tym nie ponosimy odpowiedzialności za treści zawarte w broszurze. Chętnie służymy Państwu pomocą w ramach indywidualnego doradztwa prawnego.

Powielanie, przedruk i rozpowszechnianie niniejszej broszury w całości lub w części bez uprzedniej pisemnej zgody BSJP in alliance Taylor Wessing jest zabronione.